

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
РЫБНО-СЛОБОДСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БАЛЫК БИСТӘСЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

422650, пгт. Рыбная Слобода,
ул. Ленина, дом 48

422650, Балык Бистәсе,
Ленин урамы, 48 нче йорт

Тел.: (84361) 22113, факс: (84361) 23012, e-mail: balyk-bistage@tatar.ru, сайт: ribnaya-sloboda.tatarstan.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

09.10.2017

Балык Бистәсе штп.

КАРАР

№ 219пи

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Юлсубино төп гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын раслау турында

Муниципаль белем бирү оешмасы Уставын законнарға туры китерү максатларында Россия Федерациясе Граждан кодексы, «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы, «Коммерцияле булмаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законнар, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы нигезендә карар бирәм:

1. Балык Бистәсе муниципаль районының «Юлсубино төп гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Юлсубино төп гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе директорына Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Юлсубино төп гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе уставын дәүләт теркәвенә алуны үткәргәндә Татарстан Республикасы буенча Россия Федераль салым хезмәтенә 18 нче районара инспекциясендә законда билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгать итү вәкаләтен бирергә.

3. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының 28.06.2016 ел, №103пи карары белән расланган "Юлсубино төп гомуми белем бирү мәктәбе" муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставы үз көчен югалткан дип танырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен үзем контрольдә тотам.

Житәкче вазифаларын башкаручы

Д.Ә. Низамов

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Башкарма комитетының
2017 елның 09 октябрәндәге № 219 пи карары
белән расланган

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Башкарма комитеты
житәкчесе вазифаларын башкаручы
_____ Д.Ә. Низамов

**Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының
«Юлсубино төп гомуми белем бирү мәктәбе»
муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе
УСТАВЫ**

Юлсубино авылы
2017 ел

1. Гомуми нигезлэмэләр

1.1. Әлеге Устав Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Юлсубино төп гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесенең мәгариф, тәрбия, финанс-хужалык эшчәнлеген җайга сала.

1.2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Юлсубино төп гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе (алга таба текст буенча – Гомуми белем бирү оешмасы) Россия Федерациясе гражданнына федераль дәүләт мәгариф стандартлары нигезендә һәркем алырлык һәм түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми белем алуга, белем бирү һәм тәрбия процессын гамәлгә ашыру өлкәсендә эшләр башкаруга яисә хезмәтләр күрсәтүгә гарантиялэнгән хокукны гамәлгә ашыру, башлангыч гомуми, төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыру максатларында төзелгән муниципаль белем бирү оешмасы булып тора.

1.3. Гомуми белем бирү оешмасының рус телендә тулы исеме: муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Юлсубинская основная общеобразовательная школа» Рыбно-Слободского муниципального района Республики Татарстан.

1.4. Гомуми белем бирү оешмасының татар телендә тулы исеме: Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Юлсубино төп гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе.

1.5. Гомуми белем бирү оешмасының рус телендә кыскартылган исеме: МБОУ «Юлсубинская ООШ»

1.6. Гомуми белем бирү оешмасының татар телендә кыскартылган исеме: "ЮлсубиноТГБМ " ДБМБУ

1.7. Гомуми белем бирү оешмасының урнашу урыны.

Юридик адрес: 422669, Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Юлсубино авылы, Мәктәп ур., 1.

Белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны:

422669, Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Юлсубино авылы, Мәктәп ур., 1.

1.8. Оештыру-хокук формасы: учреждение.

Оешма төре: бюджет.

Мәгариф оешмасы төре: гомуми белем бирү оешмасы

1.9. Гомуми белем бирү оешмасының гамәлгә куючысы һәм аның мөлкәте милекчесе-Татарстан Республикасының Балык Бистәсе муниципаль районы. Балык Бистәсе муниципаль районы исемнән гомуми белем бирү оешмасының функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты башкара (алга таба-гамәлгә куючы). Гомумбелем бирү оешмасы «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУ ведомство карамагында тора. Балык Бистәсе муниципаль районы исемнән гомуми белем бирү оешмасы милекченең функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы башкара (алга таба-Милекче).

1.10. Гомуми белем бирү оешмасында түбәндәге дәрәжәдәге гомуми белем бирү программалары гамәлгә ашырыла:

- башлангыч гомуми белем бирү;

- төп гомуми белем бирү.

1.11. Үз эшчәнлегендә гомуми белем бирү оешмасы Россия Федерациясе Конституциясенә һәм Татарстан Республикасы Конституциясенә, «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законга һәм «Мәгариф турында» Татарстан Республикасы Законына, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы мәгариф өлкәсендәге башка закон һәм норматив актларга, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы

Башкарма комитетының , "Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУның инструкцияларенә һәм башка норматив документларына һәм әлеге Уставка таяна.

Башка керем китерә торган эшчәнлекне гамәлгә ашырганда мәгариф оешмасы бу эшчәнлекне көйләүче Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына таяна.

1.12. Гомуми белем бирү оешмасы юридик зат булып тора, мөстәкыйль баланска, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән тәртиптә шәхси счетка ия була ала. Мәгариф оешмасының түгәрәк мөһере, штамплары, билгеләнгән үрнәктәге билгесе бар. Мәгариф оешмасы үз исемненән шартнамәләр төзәргә, мөлкәти һәм шәхси мөлкәти булмаган хокуклар алырга һәм бурычлар алырга, судта, арбитраж һәм третей судларында дөгъвачы һәм жавап бирүче булырга хокуклы.

1.13. Гомуми белем бирү оешмасы Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, норматив хокукий актлар һәм әлеге Устав белән билгеләнгән чикләрдә белем бирү процессын гамәлгә ашыруда, кадрлар сайлау һәм урнаштыруда, фәнни-методик, финанс, хужалык һәм башка эшчәнлекнең мөстәкыйльлегенә ия.

1.14. Гомуми белем бирү оешмасы үз йөкләмәләре буенча милек белән оператив идарә итү хокукында булган барлык мөлкәтенә, шул исәптән керем китерүче эшчәнлектән алынган керемнәр исәбенә алынган мөлкәтенә дә жавап бирә әлеге мөлкәтнең милекчесе тарафыннан гомуми белем бирү оешмасына беркетелгән яисә гомуми белем бирү оешмасына милекче бүлеп биргән акчалар, шулай ук күчемсез милек хисабына сатып алынган аеруча кыйммәтле күчемсез мөлкәттән тыш жавап бирә.

Гомуми белем бирү оешмасының гражданнарга зыян китерү, милкендә житмәүчелек булу, әлеге пункт нигезендә түләттерү мөмкин булу белән бәйлә йөкләмәләр буенча Гомуми белем бирү оешмасы мөлкәтенең милекчесе субсидар жаваплылык тота.

1.15. Юридик затның әлеге Устав белән каралган һәм муниципаль биремнәрне үтәүгә юнәлдерелгән финанс-хужалык эшчәнлеген алып бару өлешендә гомуми белем бирү оешмасының хокуклары, белем бирү процессын эзерләү гомуми белем бирү оешмасының дүләт теркәвеннән бирле барлыкка килә.

Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән белем бирү эшчәнлеген һәм ташламаларны алып бару хокукы белем бирү оешмасында аңа тиешле лицензия бирелгәннән соң барлыкка килә.

1.16. Гомуми белем бирү оешмасының чыгарылыш сыйныф укучыларына тиешле белем дәрәжәсе турында дүләт үрнәгендәге документлар бирүгә хокуклары дүләт аккредитациясе турындагы таныклык белән расланган дүләт аккредитациясеннән соң барлыкка килә.

Гомуми белем бирү оешмасы «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2013 ел, №273-ФЗ Федераль закон, «Мәгариф турында» 22.07.2013 ел, №68-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә дүләт аккредитациясен уза.

1.17. Гомуми белем бирү оешмасы мәгарифне һәм тәрбияне үстерү һәм камилләштерү максатларында булдырыла торган ассоциацияләр, союзлар, башка коммерцияле булмаган берләшмәләр булдыруда һәм эшчәнлегендә катнаша.

1.18. Гомумбелем бирү оешмасында сәяси партияләр, дини оешмалар (берләшмәләр) төзү һәм аларның эшчәнлегенә рөхсәт ителми.

1.19. Гомуми белем бирү оешмасында укучыларга медицина ярдәме күрсәтү Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә урнашкан сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм гомуми белем бирү оешмалары арасындагы шартнамә нигезендә медицина персоналы тарафыннан тәэмин ителә. Гомуми белем бирү оешмасы Медицина хезмәткәрләре эше өчен тиешле бүлмә бирә.

1.20. Гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләре мәжбүри рәвештә вакытлыча медицина тикшерүе, профессиональ гигиена эзерлегенә һәм законнарда билгеләнгән тәртиптә педагогик аттестация узалар.

1.21. Туклануны оештыру өчен гомуми белем бирү оешмасы жаваплы. Туклану белем бирү оешмасы директоры раслаган меню нигезендә башкарыла.

1.22. Гомуми белем бирү оешмасы муниципаль хезмэт күрсәтүгә законлы хокукларны гамәлгә ашыру өчен жаваплы.

1.23. Гомуми белем бирү оешмасында дисциплина балаларның һәм педагогик хезмәткәрләрнең кешелеклелек абруен хөрмәт итүгә нигезләнә. Укучыларга карата физик һәм психологик көч куллану рөхсәт ителми.

1.24. Гомуми белем бирү оешмасының укучылар һәм аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) белән мөнәсәбәтләре әлегә Устав, алар арасында төзелгән мәгариф килешүләре белән жайга салына.

1.25. Гомуми белем бирү оешмасы ачыклыкны һәм хәбәрдарлыкны тәэмин итә:

1) мәгълүмат:

- гомуми белем бирү оешмасы оешу датасы, гамәлгә куючысы, гомуми белем бирү оешмасының урнашу урыны, эш режимы, эш графигы, элементә өчен телефоннар һәм электрон почта адреслары турында;

- гомуми белем бирү оешмасының структурасы һәм идарә органнары турында;

- гомуми белем бирү оешмасының белем бирү программаларында каралган уку предметларын, курсларын, дисциплиналарын (модульләрен), практикасын күрсәтеп гамәлгә ашырыла торган белем бирү программалары турында;

- федераль бюджет, республика бюджеты, жирле бюджет хисабына һәм физик һәм (яисә) юридик затлар акчалары хисабына гамәлгә ашырыла торган белем бирү программалары буенча укучылар саны турында;

- мәгариф телләре турында;

- федераль дөләт мәгариф стандартлары турында;

- мәгариф оешмасы житәкчесе, аның урынбасарлары турында;

- белем дәрәжәсе, квалификациясе һәм эш тәҗрибәсе күрсәтелгән педагогик хезмәткәрләрнең персонал составы турында;

- белем бирү эшчәнлеген матди-техник тәэмин итү турында (шул исәптән жиһазландырылган уку кабинетлары, практик дәресләр үткәрү объектлары, китапханәләр, спорт объектлары, укыту һәм тәрбия чаралары, укучыларның туклану һәм сәламәтлеген саклау шартлары турында, мәгълүмат системаларынан файдалану һәм мәгълүмат - телекоммуникация чөлтәрләреннән файдалану турында, укучыларның үтемлелегә тәэмин ителә торган электрон белем бирү ресурстары турында);

- финанс белән тәэмин ителеше федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты, жирле бюджет хисабына, физик һәм (яисә) юридик затлар акчалары исәбеннән мәгариф турындагы шартнамәләр буенча гамәлгә ашырыла торган белем бирү эшчәнлегә күләме турында;

- финанс һәм матди акчалар керү һәм аларны финанс елы йомгаклары буенча тоту турында;

- чыгарылыш сыйныф укучыларын эшкә урнаштыру турында;

2) күчермәләр:

- Гомуми белем бирү оешмасы Уставы;

- белем бирү эшчәнлеген башкаруга лицензияләр (кушымталар белән);

- дөләт аккредитациясе турында таныклыклар (кушымталар белән);

- гомуми белем бирү оешмасының Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә расланган финанс - хужалык эшчәнлегә планы яисә гомуми белем бирү оешмасының бюджет сметасы;

- «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 29.12.2012 ел, №273-ФЗ Федераль законның 30 статьясындагы 2 өлеше, укучыларның эчке тәртип, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләре, күмәк шартнамә белән каралган локаль норматив актлар;

3) үз-үзеңне тикшерү нәтиҗәләре турында отчет;

4)түлөүлө белем бирү хезмэтлөрөн күрсөтү тәртибе турында документ, шул исәптән түлөүлө хезмэтләр күрсөтү турында шартнамә үрнәге, һәр мәгариф программасы буенча уку бәясен раслау турында документ;

5)Мәгариф өлкәсендә дәүләт контролен (күзәтчелеген) гамәлгә ашыручы органнарның күрсәтмәләре, мондый күрсәтмәләрнең үтәләше турында хисаплар;

б) Россия Федерациясе законнары нигезендә мәжбүри булган гомуми белем бирү оешмасы карары буенча бастырып чыгарыла торган башка мәгълүмат .

Өлеге пунктта күрсәтелгән мәгълүмат һәм документлар, әгәр алар Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган серне тәшкит итә торган белешмәләргә кертелмәсә, «Интернет» челтәрендәге гомуми белем бирү оешмасының рәсми сайтында урнаштырылырга һәм алар булдырылганнан, аларга тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң ун эш көне эчендә яңартылырга тиеш.

II. ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАСЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ, БУРЫЧЛАРЫ, ЭШЧӨНЛЕГЕ ПРЕДМЕТЫ, ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАСЫНЫҢ КОМПЕТЕНЦИЯСЕ ҺӘМ ҖАВАПЛИЛЫГЫ

2.1.Гомумбелем бирү оешмасы үз эшчәнлеген Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге устав белән билгеләнгән эшчәнлекнең предмети һәм максатлары, хезмәтләр күрсәтү, мәгариф өлкәсендә эшләр башкару юлы белән гамәлгә ашыра.

2.2. Гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлегенең максатлары булып тора:

2.2.1.Россия Федерациясе гражданны тарафыннан түбәндәге дәрәжәләрдә һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез гомуми белем алуга дәүләт тарафыннан гарантияләнгән конституциячел хокукны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру:

башлангыч гомуми белем;

төп гомуми белем.

2.2.2.Баланың күпкырлы шәхес буларак, талантлары, физик сәләтләре үсеше өчен уңайлы шартлар тудыру, шул исәптән укучыларның үз-үзләрен тәрбияләү һәм өстәмә белем алу ихтыяжларын канәгатьләндерү.

2.2.3.Белем бирү сыйфатын илебезнең һәм чит илләрнең иң яңа укыту методикаларын гамәлгә кертү исәбенә арттыру, мәгариф өлкәсендә халыкара инновацион проектларны гамәлгә ашыру, алдынгы педагогик тәҗрибәне пропагандалау.

2.2.4.Федераль дәүләт белем бирү стандартларына туры китереп гомуми белем бирү программаларын үзләштерү нигезендә укучыларның шәхесенең гомуми культурасын формалаштыру.

2.2.5.Профессиональ белем бирү программаларын аңлы сайлау һәм соңрак үзләштерү өчен нигез булдыру.

2.2.6.Укучыларда гражданлык, патриотлык, хезмәт сөючәнлек, кеше хокукларына һәм ирекләренә хөрмәт, әйләнә-тирә табигатькә, гаиләгә, милли кыйммәтләргә, тел мәдәниятенә хөрмәт тәрбияләү.

2.2.7.Иң сәләтле һәм талантлы балаларны ачыклау, аларга индивидуаль сәләтләренә һәм мәнфәгатьләренә үстерү өчен шартлар тудыру.

2.2.8.Укучы гаиләләренең актив ялы өчен шартлар тудыру, гомуми белем бирү оешмасы беркетелгән территориядә социаль эшне гамәлгә ашыру, халык арасында мәдәни-агарту эше.

2.2.9.Укучыларны ирекле жәмгыятьтә, толерантлык, ир-атлар һәм хатын-кызлар тигезлеге һәм барлык халыклар, этник, милли һәм дини төркемнәр арасында дуслык рухында аңлы тормышка әзерләү, әйләнә-тирә табигатькә хөрмәт тәрбияләү.

2.3. Гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлегенең төп төрләре булып түбәндәгеләрне гамәлгә ашыру тора:

- башлангыч гомуми белемнең төп гомуми белем бирү программалары;

- төп гомуми белемнең төп гомуми белем бирү программалары;

Югарыда аталган максатларны һәм эшчәнлек төрләрэн гамәлгә ашыру эшчәнлегендә гомуми белем бирү оешмасы түбәндәге бурычларны хәл итә:

2.3.1. Федераль дәүләт мәгариф стандартлары һәм муниципаль бирем таләпләренә туры китереп балаларны укыту һәм тәрбияләү өчен шартлар тудыру.

2.3.2. Укучыларны тәрбияләү һәм үстерү, аларга уку эшчәнлеге һәм үз-үзләрэн контрольлек итү күнекмәләрен өйрәтү, теоретик фикерләү элементларын, үз-үзенне тоту һәм сөйләм культурасы, шәхси гигиена һәм сәламәт яшәү рәвеше нигезләрен үзләштерүгә ярдәм итү, аларны киләчәктә жәмгыятькә интеграцияләү максатында мәгариф һәм хезмәт эзерләү чаралары белән үстерү.

2.3.3. Укучының шәхесен формалаштыру һәм аның омтылышларын, кызыксынуларын һәм социаль үзбилгеләнү сәләтен үстерү өчен шартлар тудыру.

2.3.4. Укучыларның ижади сәләтләрен үстерү, укытуны дифференциацияләү нигезендә мөстәкыйль уку эшчәнлегенә мотивация һәм күнекмәләр формалаштыру.

2.4. Гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлеге предметы булып тора:

2.4.1. кеше, гаилә, жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч, төп гомуми белем алуга Россия Федерациясе гражданның конституциячел хокукларын гамәлгә ашыру; сәламәтлекне саклау һәм ныгыту, шәхеснең күпьяклы үсеше өчен уңайлы шартлар тудыру, шул исәптән укучыларның үз белеме һәм өстәмә белем алуга ихтыяжларын канәгатьләндерү мөмкинлекләрен тәмин итү; гражданның ялын тәмин итү, мәдәни, спорт, һәм халыкның башка эшчәнлеге өчен шартлар тудыру.

2.4.2. Өстәмә белем бирү хезмәтләре, шул исәптән түләүле хезмәтләр күрсәтү.

2.4.3. Мәгариф хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү эшен оештыру.

2.4.5. Укыту планнарын, программаларны эшләү, фәнни, методик һәм белем әдбияттан файдалану.

2.4.6. Психологик-педагогик диагностика үткәрү, укучыларны һәм аларның ата-аналарын (законлы вәкилләрен) сынау һәм консультацияләү.

2.4.7. Семинарлар, конференцияләр, конкурслар, слетлар, олимпиадалар оештыру һәм үткәрү.

2.4.8. Концертлар, күргәзмәләр, күргәзмә-сатулар оештыру һәм үткәрү.

2.4.9. Социаль яклауга мохтаж укучылар мәнфәгатьләрендә хәйрия эшчәнлеге.

2.5. Эшчәнлек барышында гомуми белем бирү оешмасы:

2.5.1. Укучыларга һәм аларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) социаль-психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтә.

2.5.2. Социаль-куркыныч хәлдә булган укучыларны ачыклай, тормышка ашырыла торган белем бирү программалары кысаларында аларны тәрбияләү һәм аларга белем алу буенча чаралар күрә.

2.5.3. Социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләргә ачыклай һәм аларга балаларны укытуда һәм тәрбияләүдә ярдәм күрсәтә.

2.5.4. Һәркем файдалана алырлык спорт секцияләрен, техник һәм башка түгәрәкләрне, клубларны оештыруны һәм аларда катнашуга укучыларны жәлеп итүне тәмин итә.

2.5.5. Укучыларның хокук бозуларын профилактикалау һәм аларда законга буйсынучан тәртип формалаштыру чараларын гамәлгә ашыра.

2.6. Эшчәнлекне башкарганда гомуми белем бирү оешмасы түбәндәге принципларга таяна:

- белем алу өстенлеген тану;

- һәр кешенең мәгарифкә хокукын тәмин итү, мәгариф өлкәсендә дискриминациягә юл куймау;

- белемнең гуманистик характеры, шәхеснең тормыш һәм сәламәтлеге, шәхеснең хокуклары һәм ирекләре өстенлеге, үзара хөрмәт, хезмәт сөючәнлек, гражданлык,

патриотлык, жаваплылык, хокукий культура, табигатькэ һәм әйләнә-тирә мохиткэ сак караш, табигатьтән рациональ файдалану тәрбияләү;

- Россия Федерациясе территориясендә мәгариф киңлегенә бердәмлеге, күпмилләтле дәүләт шартларында Россия Федерациясе халыкларының этномәдәни үзенчәлекләрен һәм традицияләрен саклау һәм үстерү;

- Россия Федерациясе мәгариф системасын тигез хокуклы һәм үзара файдалы нигездә башка дәүләтләрнең мәгариф системалары белән интеграцияләү өчен уңайлы шартлар тудыру;

- белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы дәүләт, муниципаль оешмаларда белем бирүнең дөньяви характеры;

- кеше омтылышлары һәм ихтыяжлары буенча белем алуны сайлау иреге, һәр кешенең үз-үзен тормышка ашыру өчен шартлар тудыру, аның сәләтләрен ирекле үстерү, шул исәптән белем алу формаларын, укыту формаларын, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага мәгариф системасы тарафыннан бирелгән чикләрдә белем бирү юнәлешен сайлау хокукын бирү, шулай ук педагогик хезмәткәрләргә уку формаларын, укыту методларын һәм тәрбия алымнарын сайлауда ирек бирү;

- шәхес ихтыяжлары, мәгариф системасының эзерлек дәрәжәсенә, үсеш үзенчәлекләренә, кеше сәләтенә һәм мәнфәгатьләренә яраклашуы нигезендә бөтен тормыш дәвамында белем алуға хокукны тәмин итү;

- мәгариф оешмаларының автономиясе, әлеге Федераль законда каралган педагогик хезмәткәрләрнең һәм укучыларның академик хокуклары һәм ирекләре, мәгариф оешмаларының мәгълүмати хәбәрдарлыгы һәм ачык отчетлылыгы;

- мәгариф белән идарә итүнең демократик характеры, педагогик хезмәткәрләрнең, укучыларның, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) белем бирү оешмалары белән идарә итүдә катнашу хокукларын тәмин итү;

- мәгариф өлкәсендә конкуренцияне чикләү яки бетерүгә юл куймау;

- мәгариф өлкәсендәге мөнәсәбәтләрне дәүләти һәм шартнамәчел жайга салу комбинациясе.

2.7. Гомуми белем бирү оешмасы компетенциясенә керә:

- укучыларның эчке тәртибе, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, башка локаль норматив актларны эшләү һәм кабул итү;

- белем бирү эшчәнлеген матди-техник тәмин итү, дәүләт һәм жирле нормалар һәм таләпләр, шул исәптән федераль дәүләт мәгариф стандартлары, федераль дәүләт таләпләре, мәгариф стандартлары нигезендә биналарны жиһазлау;

- гамәлгә куючыга һәм жәмәгатьчелеккә финанс һәм матди чараларның керүе һәм сарыф ителүе турында еллык хисап, шулай ук үз-үзен тикшерү нәтижәләре турында хисап бирү;

- штат расписаниесен билгеләү, әгәр Россия Федерациясенә норматив хокукий актлары белән башкача билгеләнмәгән булса;

- хезмәткәрләрне эшкә кабул итү, алар белән эш шартнамәләрен төзү һәм өзү, әгәр әлеге Федераль законда башкасы билгеләнмәгән булса, вазыйфай бурычларны бүлү, хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү шартларын булдыру һәм оештыру;

- мәгариф оешмасының мәгариф программаларын эшләү һәм раслау;

- мәгариф оешмасын үстерү программасын гамәлгә куючы белән килештерү һәм раслау, әгәр әлеге Федераль закон белән башкасы билгеләнмәгән булса;

- укучыларны мәгариф оешмасына кабул итү;

- дәүләт аккредитациясенә ия булган башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программаларын тормышка ашырганда файдаланырга тәкъдим ителгән дәрәжәләргә исемлеген, шулай ук күрсәтелгән белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда мондый оешмалар тарафыннан файдалануга рөхсәт ителгән укыту әсбаплары исемлеген билгеләү;

- укучыларның өлгерешенә һәм арадаш аттестациялүгә агымдагы контрольне гамәлгә ашыру, аларның формаларын, вакытлылыгын һәм үткәрү тәртибен билгеләү;

- укучыларны, билгеләнгән белем бирү оешмасы нигезендә, уку, физкультура, спорт, ижтимагый, фәнни, фәнни-техник, ижади, эксперименталь һәм инновацион эшчәнлектәге уңышлары өчен бүләкләү төрләре һәм шартлары белән бүләкләү, эгәр әлеге Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса;

- укучыларга белем бирү программаларын үзләштерү нәтижәләрен индивидуаль исәпкә алу, шулай ук архивларда кәгазь һәм (яки) электрон рәвештә бу нәтижәләр һәм бүләкләүләр турында мәгълүмат саклау;

- укыту һәм тәрбия, мәгариф технологияләре, электрон уку методларын куллану һәм камилләштерү;

- үз-үзеңне тикшерү, белем сыйфатын бәяләүнең эчке системасы эшчәнлеген тәмин итү;

- сәламәтлекне саклау һәм ныгыту, укучыларны һәм мәгариф оешмасы хезмәткәрләрен тукландыруны оештыру өчен кирәкле шартлар тудыру;

- мәгариф өлкәсендә дүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә наркотик һәм психотроп матдәләрне законсыз куллануны иртә ачыклау максатыннан укучыларны социаль-психологик тестлаштыруны оештыру;

- укучыларга физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен шартлар тудыру;

- белем алу һәм (яки) квалификация турында документлар, «Укуда аерым уңышлар өчен» медальләр алу яки эзерләү;

- белем бирү оешмасында гамәлгә ашырыла торган һәм Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган балигъ булмаганнарның укучыларның, ата-аналарының (законлы вәкилләренен) ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә булышлык күрсәтү;

- фәнни-методик эшне оештыру, шул исәптән фәнни һәм методик конференцияләр, семинарлар оештыру һәм үткәрү;

- «Интернет» чөлтәрендә белем бирү оешмасының рәсми сайты булдыру һәм алып бару;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә башка мәсьәләләр.

2.8. Гомуми белем бирү оешмасы хокукы:

2.8.1. Федераль дүләт мәгариф стандартлары таләпләрен исәпкә алып, төп мәгариф программаларын мөстәкыйль эшләү, раслау һәм тормышка ашыру.

2.8.2. Еллык уку планын, еллык календарь уку графигын («Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегенә» МКУ белән килештереп) һәм дәресләр көндәлеген мөстәкыйль эшләргә һәм расларга.

2.8.3. Федераль һәм региональ исемлек нигезендә укыту һәм тәрбия формаларын, чараларын һәм методларын, уку әсбапларын һәм дәреслекләрен сайларга.

2.8.4. Укучыларга бәя бирү системасын, формасын, тәртибен һәм арадаш аттестация вакытын билгеләргә.

2.8.5. Гамәлгә куючы белән килештерү буенча үсеш программасын эшләү һәм раслау, укыту-тәрбия эшенең еллык планнары, эшләренең циклограммасы, хезмәткәрләренең эш графиклары, түгәрәкләр һәм студияләренең дәресләр расписаниесе.

2.8.6. Өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыру һәм өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү, шул исәптән Татарстан Республикасы бюджетыннан финанслана торган төп белем бирү программаларыннан тыш түләүле хезмәтләр күрсәтү.

2.8.7. Өстәмә финанс чыганаclarын жөлеп итү, шул исәптән түләүле мәгариф хезмәтләрен күрсәтү, ирекле иганәләр, физик һәм юридик затларның максатчан кертемнәре.

2.8.8. Милек хужасы белән килешеп, билгеләнгән тәртиптә гомуми белем бирү оешмасына беркетелгән мөлкәтне арендага алырга һәм арендага бирергә.

2.8.9. Гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең хезмәт хакы һәм вазыйфай окладлары ставкаларын, шул исәптән вазыйфай окладларга өстәмәләр, хезмәткәрләргә премия бирү тәртибен һәм күләмен билгеләргә.

2.8.10. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә тышкы икътисадый эшчәнлекне гамәлгә ашырырга, чит ил мәгариф учреждениеләре һәм оешмалары белән элемтәләр урнаштырырга.

2.8.11. Башка мәгариф оешмалары белән уку-тәрбия һәм методик эш тәҗрибәсе белән уртаклашырга.

2.8.12. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары белән тыелмаган һәм әлеге Уставта каралган башка эшчәнлекне гамәлгә ашырырга.

2.9. Гомуми белем бирү оешмасы бурычлы:

- белем бирү программаларының тулы күләмдә гамәлгә ашырылуын, укучыларны әзерләү сыйфатының билгеләнгән таләпләргә туры килүен, кулланыла торган уку-тәрбияләү методларының формаларының, чараларының, яшь, психофизик үзенчәлекләргә, омтылышларга, сәләтләргә, укучыларның мәнфәгатьләренә һәм ихтыяжларына туры килүен тәмин итәргә;

- укучыларның, белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең тормышын һәм сәламәтлеген тәмин итә торган билгеләнгән нормаларга туры китереп, укучыларны уку-тәрбияләү, аларны карау, тәрбияләү өчен куркынычсыз шартлар тудырырга;

- балигъ булмаган укучыларның, мәгариф оешмасы хезмәткәрләренең, ата-аналарның (законлы вәкилләрен) хокукларын һәм ирекләрен сакларга;

әлеге устав белән бәйлә бурычларны тайпылышсыз һәм тулы күләмдә тулысынча үтәргә ;

Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә шартнамәчел, исәп-хисап йөкләмәләрен бозган өчен җаваплылык тотарга;

□ федераль дәрәҗәдә мәгариф стандартларын тулысынча үтәмәү яки үтәмәү өчен җаваплылык тотарга;

гамәлгә куючыга һәм җәмәгатьчеләккә финанс һәм матди чараларның керүе һәм сарыф ителүе турында еллык хисаплар, шулай ук гомуми белем бирү оешмасының эшчәнлегенә нәтиҗәләре турында хисаплар, шул исәптән муниципаль заданиенә үтәлеш турында хисаплар бирергә;

куркынычсыз хезмәт шартларын тәмин итүче чаралар эшләү һәм тормышка ашыру, җитештерү травматизмын һәм авария хәлләрен кискәтергә;

барлык үзгәртеп корулар вакытында Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә архивларны эш башкару һәм саклауның дәвамчанлыгын тәмин итәргә.

2.10. Гомуми белем бирү оешмасы Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә җаваплылык тотарга:

аның компетенциясенә караган функцияләргә үтәмәү яки тиешенчә үтәмәү;

уку-тәрбия планы нигезендә белем бирү программаларын тулысынча гамәлгә ашырмау;

чыгарылыш укучыларының белем сыйфаты, шулай ук укучыларның, мәгариф оешмасы хезмәткәрләренең тормышын һәм сәламәтлеген өчен;

белем алуга хокукны бозу яки законсыз чикләү, укучыларның, ата-аналарның (законлы вәкилләрен) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм ирекләрен мәгариф турындагы законнарда каралган, белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру таләпләрен бозу.

III. МӘГАРИФ ПРОЦЕССИН ОЕШТЫРУ

3.1. Гомуми белем бирү оешмасында мәгарифнең эчтәлегенә федераль дәрәҗәдә белем бирү стандартларына туры китереп һәм тиешле үрнәк белем бирү программаларын исәпкә алып, укучыларның психофизик үсеш үзенчәлекләренән һәм индивидуаль

мөмкинлекләреннән чыгып эшләнә торган белем бирү программалары (мәгариф программасы) белән билгеләнә. Мәгариф программалары (мәгариф программасы) мөстәкыйль рәвештә гомумбелем бирү оешмасы тарафыннан эшләнә һәм раслана.

3.1.1. Белем бирү программалары (белем бирү программасы) Гомуми белем бирү оешмасында мөстәкыйль рәвештә дә, аларны гамәлгә ашыруның челтәр формалары аша да, ресурсларга ия булган башка оешмаларны жәлеп итү юлы белән дә, укыту һәм житештерү практикасын гамәлгә ашыру һәм тиешле белем бирү программалары (мәгариф программасы) белән каралган уку эшчәнлегенә башка төрләрән гамәлгә ашыру өчен гамәлгә ашырыла.

3.1.2. Белем бирү программаларын (белем бирү программасын) гамәлгә ашырганда, гомумбелем бирү оешмасы дәүләт сәясәтен эшләү һәм мәгариф өлкәсендә норматив - хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә электрон уку, дистанцион белем бирү технологияләрен куллана.

3.1.3. Гомуми белем бирү оешмасының башлангыч гомуми һәм төп гомуми белем бирү программалары укучыларның белем алу ихтыяжларын исәпкә алып, федераль дәүләт белем бирү стандартын тормышка ашыруны тәмин итә һәм календарь укыту планын, эш программаларын, уку курслары графигын, дисциплиналарны (модульләрен) һәм укучыларны рухи-әхлакый үстерүне, тәрбиялүне һәм эзерләү сыйфатын тәмин итүче башка материалларны үз эченә ала.

3.1.4. Шәхеснең ихтыяжларын һәм мөмкинлекләрен исәпкә алып, белем бирү программалары көндөзгә, көндөзгә-читтән торып, читтән торып уку формаларында үзләштерелергә мөмкин; гомуми белем бирү оешмасыннан тыш, белем алу өчен түбәндәге формалар булырга мөмкин: гаиләдә белем алу, үзлектән белем алу.

Белем алуның төрле формаларын һәм уку формаларын берләштерү рөхсәт ителә.

Гомуми белем бирү оешмасы белем бирүнең барлык формаларын һәм дистанцион белем бирү технологияләрен кулланарга хокуклы.

3.2. Гомуми белем бирү оешмасында белем бирү процессының эчтәлеге башлангыч гомуми, төп гомуми белем программасы белән билгеләнә. Гомуми белем бирү оешмасы программаны Россия Федерациясә Мәгариф һәм фән Министрлыгы һәм Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән Министрлыгы тәкъдим иткән үрнәк программалар комплексыннан сайлый ала. Дәреслекләрен, уку жиһазларын һәм укыту-күрсәтмә әсбапларны сайлау федераль һәм региональ исемлек нигезендә укыту предметы укытучылары тарафыннан гамәлгә ашырыла, укытуда өзлексезлекне тәмин итә. Гомуми белем бирү оешмасы белем бирү процессының матди тәмин ителешен максималь нәтижеләлегенә ирешү максатында оештыра.

3.3. Гомуми белем бирү оешмасы гомуми белемнең ике дәрәжәсендәге төп гомуми белем бирү программалары нигезендә белем бирү процессын гамәлгә ашыра:

3.3.1. I дәрәжә-башлангыч гомуми белем (үзләштерү нормативы 4 ел) укучыларның үсешен, аларны уку, язу, хисап, уку эшчәнлегенә төп күнекмәләрен, теоретик фикерләү элементларын, уку эшчәнлегендә үз-үзенне контрольдә тоту күнекмәләрен, тәртип һәм сөйләм культурасын, шәхси гигиена һәм сәламәт яшәү рәвеше нигезләрен үзләштерүне тәмин итә. Башлангыч гомуми белем бирүнең төп белем бирү программасын гамәлгә ашыруның максаты булып башлангыч гомуми белем бирү мәктәбен тәмамлаучы тарафыннан кече яшьтәге баланың мөмкинлекләре, гаилә, иҗтимагый, дәүләт ихтыяжлары белән билгеләнә торган максатчан белемнәр, күнекмәләр һәм компетенцияләр буенча планлаштырылган нәтижеләрне (шәхес, предмет һәм метапредметлар) тәмин итү тора.

Башлангыч гомуми белем төп гомуми белем алу өчен нигез булып тора.

3.3.2. II дәрәжә - төп гомуми белем (үзләштерү нормативы 5 ел) укучының шәхесен формалаштыруга (әхлаклылыкны, эстетик зәвыкны һәм сәламәт яшәү рәвешен, шәхесара һәм этникара аралашуның югары культурасын формалаштыруга, фән нигезләрен, Россия Федерациясенә дәүләт телен, психик һәм физик хезмәт күнекмәләрен үзләштерүгә, омтылышларны, мәнфәгатьләрен, социаль үзбилгеләнүгә сәләтне үстерүгә) юнәлдерелгән.

Бу этапта белем эчтәлеген дифференциацияләү башлана. Федераль һәм региональ белем бирү стандартлары белән билгеләнгән мәҗбүри фәннәргә өстәп, яңа уку предметлары, факультатив курслар, мәктәптән тыш дәресләрнең төрле формалары, шулай ук сайлау буенча фәннәр (сайлау буенча курслар, электив курслар) кертелергә мөмкин.

Төп гомуми белем - урта гомуми һәм урта һөнәри белем алу өчен нигез.

3.4. Укыту һәм тәрбияне оештыру укучыларның индивидуаль үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелә һәм уку планы, еллык календарь графигы һәм гомуми белем бирү оешмасы тарафыннан мөстәкыйль эшләнә һәм раслана торган дәресләр расписание белән регламентлана.

3.5. Гомуми белем бирү оешмасында укыту һәм тәрбия бирү «Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында» 08.07.1992 ел, №1560-ХП, «Мәгариф турында» 22.07.2013 ел, №68-ТРЗ Татарстан Республикасы законнары нигезендә рус һәм татар телләрендә алып барыла.

Гомуми белем бирү оешмасында рус теле һәм татар теле, чит тел буларак инглиз теле өйрәнелә.

3.6. Гомуми белем бирү оешмасына кабул итү тәртибе мәгариф өлкәсендәге законнар таләпләре, шулай ук әлеге Устав нигезендә гамәлгә ашырыла.

Гомуми белем бирү оешмасы әлеге территориядә яшәүче, гомуми белем бирү оешмасына беркетелгән һәм тиешле дәрәжәдәге белем алу хокукына ия гражданның кабул итүне тәмин итә.

Бу территориядә яшәмәүчеләргә буш урыннар булмау сәбәпле генә кабул итүдән баш тартырга мөмкин.

Россия Федерациясе территориясендә даими яшәүче чит ил гражданның һәм гражданның булмаган затларның гомуми белем бирү оешмасына кабул итү Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә халыкара шартнамәләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.6.1. Беренче сыйныфка агымдагы елның 1 сентябренә алты ел алты ай тулган, сәламәтлеге буенча чикләүләр булмаган балалар кабул ителә, әмма балага сизгез яшәтән артык булмашка тиеш. Гамәлгә куючы ата-аналар (законлы вәкилләр) гаризасы буенча балаларны иртәрәк һәм соңрак яшәтә белем алу өчен гомуми белем бирү оешмасына кабул итүгә рөхсәт бирергә хокуклы.

3.6.2. Гомуми белем бирү оешмасына гражданның кабул итү баланың эти-әннисенең (законлы вәкиле) шәхси гаризасы буенча, Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары нигезендә гомуми белем бирү оешмасына кабул итү кагыйдәләре белән билгеләнгән документларны тапшырганда гамәлгә ашырыла.

3.6.3. Гомуми белем бирү оешмасының 2 - 9 сыйныфларына 18 яше тулмаган һәм төп гомуми белем булмаган затлар кабул ителергә мөмкин:

башка гомуми белем бирү оешмасыннан күчү тәртибендә;

элегрәк гайлә белем һәм (яки) үзлегеннән гомуми белем алган.

3.6.4. Укучыны башка гомуми белем бирү оешмасыннан Т ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) гаризасы нигезендә башкарыла.

Укучыларны 2-9 сыйныфларга башка гомуми белем бирү оешмаларыннан кабул итү өчен түбәндәге документлар кирәк:

- ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) гаризасы;

- белем дәрәжәсе яки тиешле белем бирү программасының үзләштерү дәрәжәсе турында документ;

- элек бала укыган гомуми белем бирү оешмасының мөһере белән расланган еллык бәяләмәләре булган укучының шәхси эше.

Уку елы вакытында күчерелгән очракта күрсәтелгән документларга өстәмә рәвештә бирелә:

- уку елы башланганнан бирле уку чорында дүртенче (ярым еллык) бәяләү табель;

- белем бирү оешмасы директоры һәм мөһере белән расланган фәннәр буенча агымдагы бәяләмәләреннән өзәлтәсе;

- укучының шәхси эше.

Югарыда күрсәтелгән документлары булмаган, шулай ук башка дәүләтләрнең мәгариф оешмаларында башлангыч гомуми һәм (яки) төп гомуми белем бирү программаларын үзләштергән укучылар гомуми белем бирү оешмасына мөрәжәгать иткәндә, кабул итү турында гариза бирелгән сыйныфның инвариант өлеше предметлары буенча диагностик арадаш аттестация узганнан соң гамәлгә ашырыла. Арадаш аттестация укучыларның факттагы белемнәреннән мәктәпнең белем бирү программасы таләпләренә туры килүен ачыкклау максатыннан үткәрелә.

Гомуми белем бирү оешмасында класслар саны укучылар санына (гражданны гаризалары санына) һәм гомуми белем бирү учреждениеләрендә уку шартларына карата санитар-эпидемиологик таләпләргә исәпкә алып, белем бирү процессын гамәлгә ашыру өчен төзелгән шартларга бәйле.

3.6.5. Гомуми белем бирү оешмасына кабул итү гомуми белем бирү оешмасы боерыгы белән рәсмиләштерелә.

3.6.6. Гражданны гомуми белем бирү оешмасына кабул иткәндә ул һәм (яисә) аның эти-әнисе (законлы вәкилләре) гомуми белем бирү оешмасының уставы, белем бирү эшчәнлеген алып бару хокукына лицензия, дәүләт аккредитациясе турында таныклык, гомуми белем бирү оешмасында гамәлгә ашырыла торган төп белем бирү программалары һәм белем бирү процессын оештыруны регламентлаучы башка документлар белән таныштырылырга тиеш.

3.6.7. «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеген» МКУдә белем бирү программаларын гаиләдә яки үзлекләреннән үзләштерүче балигы булмаганнарны исәпкә алу алып барыла.

3.7. Укучыны гомуми белем бирү оешмасыннан чыгару өчен нигез булып тора:

- төп гомуми белем алуга бәйле рәвештә гомуми белем бирү оешмасында укуны тәмамлау;

- укучыны башка гомуми белем бирү оешмасына күчерү яки укучының һәм (яки) ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) гаилә белеме яки үзлегеннән белем алырга теләк белдерү.

- законнарда һәм уставларда билгеләнгән тәртиптә гомуми белем алганчы 15 яшенә житкән укучыларның гомуми белем бирү оешмасыннан китүләре;

- законнарда һәм уставта билгеләнгән тәртиптә гомуми белем бирү оешмасының уставын тупас һәм күп тапкыр бозган өчен гомуми белем бирү оешмасыннан 15 яшькә житкән укучыны чыгару;

- жәмгыятьтән изоляцияләп ирәктән мэхрүм итү рәвешендә жәза бирү турында суд карары;

- укучының авыруы - баланың психология-медицина-педагогика комиссиясе бәяләмәсе буенча белем алырга сәләтсез булуы .

3.8. Гомуми белем бирү оешмасыннан укучыларны чыгару түбэндәге документлар нигезендә башкарыла:

-укучыларның (18 яшькә житкәндә), ата-аналарның (законлы вәкилләрнен) башка гомуми белем бирү оешмасына күчү яки башка формада белем алуларын дәвам итү турында гаризасы.

- әгәр 15 яшькә житкән укучы хокукка каршы гамәлләр кылган булса, Уставны, гомумбелем бирү оешмасының башка укучыларының яки хезмәткәрләренәң хокукларын тупас һәм күп тапкырлар (2 тапкырдан да ким түгел) бозган очракта, гомуми белем бирү оешмасының Педагогика советы карары

Укучылар түбэндәге гамәлләре гомуми белем бирү оешмасы Уставын тупас бозу дип таныла:

-гомуми белем бирү оешмасына корал, спиртлы эчемлекләр, тәмәке, токсик, наркотик матдәләр алып килү яки куллану;

-аварияләргә һәм катастрофаларга китерергә мөмкин булган теләсә нинди чараларны яки матдәләрне куллану, укучыларның, хезмәткәрләренәң, гомуми белем бирү оешмасына килүчеләрнең сәламәтлегенә һәм тормышына зыян китерү рәвешендә авыр нәтижәләргә китерергә мөмкин булган янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен һәм тормыш куркынычсызлыгын тәмин итү таләпләрен бозу;

-мөнәсәбәтләренә ачыклау, куркыту һәм талау максатыннан физик көч куллану.

3.8.1. әгәр тәрбия характерындагы чаралар нәтижә бирмәсә һәм киләчәктә укучының гомуми белем бирү оешмасында булуы башка укучыларга тискәре йогынты ясага, укучыларның һәм хезмәткәрләренәң хокукларын бозса, шулай ук гомуми белем бирү оешмасының нормаль эшләвенә комачауласа, укучы гомуми белем бирү оешмасыннан чыгарыла .

3.8.2. 15 яшькә житкән һәм төп гомуми белем алмаган укучыны чыгару турындагы карар аның эти-әнисенәң (законлы вәкилләренәң) фикерен исәпкә алып һәм балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе ризалыгы белән кабул ителә. Ятим балаларны һәм ата-ана каравыннан мәхрүм калган балаларны чыгару турындагы карар балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе һәм опека һәм попечительлек органы ризалыгы белән кабул ителә.

3.8.3. Гомуми белем бирү оешмасы укучының эти-әнисенә (законлы вәкилләренә) һәм гамәлгә куючыга укучының белем бирү оешмасыннан чыгарылуы турында кичекмәстән хәбәр итәргә тиеш.

3.8.4. Жирле үзидарә органы һәм гомуми белем бирү оешмасыннан чыгарылган балигъ булмаган баланың ата-аналары (законлы вәкилләре) бер ай эчендә балигъ булмаганнар гомуми белем алуны тәмин итә торган чаралар күрергә тиеш.

3.8.5. Балигъ булмаган укучының эти-әнисе (законлы вәкилләре), балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе һәм «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегә» МКУ ризалыгы белән, унбиш яшькә житкән укучы белем бирү оешмасын гомуми белем алганчы калдыра ала.

3.8.6. Гомуми белем бирү оешмасының укучыны чыгару турындагы карары гомуми белем бирү оешмасы директоры боерыгы белән рәсмиләштерелә.

3.9. Федераль дэүлэт белем бирү стандарты нигезендә укучылар, гаиләдә һәм үзлекләренән белем алучы укучылар төп гомуми белем бирү программалары тәмамланганнан соң мәжбүри дэүлэт йомгак аттестациясен узалар. Йомгаклау аттестациясен гамәлгә ашыру һәм мәгариф турында дэүлэт документларын (аттестатларны) бирү тәртибе мәгариф турында законнар белән регламентлана.

Гомуми белем бирү оешмасында (экстерналар - гомуми белем бирү оешмасыннан тыш) төп гомуми белем бирү программасын үзләштерү мәжбүри дэүлэт йомгаклау аттестациясе белән тәмамлана. Дэүлэт йомгаклау аттестациясен уңышлы узган затларга дэүлэт үрнәгендә белем алу турында документ бирелә.

Дэүлэт йомгаклау аттестациясен узмаган яисә дэүлэт йомгаклау аттестациясендә канәгатьләнерлек нәтижәләр алмаган затлар тиешле белем бирү программалары буенча дэүлэт йомгаклау аттестациясен үткөрү тәртибендә билгеләнгән срокларда дэүлэт йомгаклау аттестациясен узарга хокуклы. Төп гомуми белем тәмамламаган затларга билгеләнгән үрнәктәге белешмә бирелә.

3.10. Укучыларны арадаш аттестацияләүнең формалары, периодиклыгы һәм тәртибе уку планы һәм гомуми белем бирү оешмасының жирле акты белән билгеләнә.

3.10.1. Гомуми белем бирү оешмасы укучылары өчен арадаш аттестация мәжбүри булып тора һәм 1-9 сыйныфларда үткәрелә.

3.10.2. Гаилә белеме һәм үзмәшгульлек рәвешендә укучылар аттестацияне гомуми белем бирү оешмасының локаль акты нигезендә узалар.

3.11. Гомуми белем бирү оешмасында уку барышында укучыларның белемнәрен, сәләтләрен һәм күнекмәләрен даими агымдагы контрольдә тоту гамәлгә ашырыла. Гомуми белем бирү оешмасында укучыларның белемнәрен һәм күнекмәләрен бәяләүнең түбәндәге системасы кабул ителде: 5 (отлично), 4 (яхшы), 3 (канәгатьләнерлек), 2 (канәгатьләнерлек түгел). Укытучы биш баллы система буенча укучының уку чорында (уку чиреге, ярты еллык, ел) эш сыйфатын бәяли. Бәяләү критерийлары укытучы тарафыннан тиешле дәрәжәдәге белем бирү программасы нигезендә ясала һәм укучылар һәм ата-аналар (законлы вәкилләр) игътибарына житкерелә. Бәяләүләр буенча барлык бәхәсләр гомуми белем бирү оешмасының педагогик советы тарафыннан тикшерелә. Беренче сыйныфларда уку йорт йөкләмәләре һәм укучыларның белемнәрен балл белән бәяләмичә башкарыла.

3.12. Уку елының белем бирү программасын тулы күләмендә үзләштергән укучылар киләсе сыйныфка күчерелә. Бөтен фәннәр буенча чирекләрдә һәм еллык «5» билгеләре булган күчерелеш сыйныфы укучылары " Укудагы уңышлары өчен» Мактау кәгазе белән бүләкләнәләр. Алдагы дәрәжәдәге гомуми белем бирү программасын үзләштермәгән укучылар киләсе гомуми белем бирү дәрәжәсенә укырга кертелмиләр.

3.13. Белем бирү программасының бер яки берничә предметы, курслары, дисциплиналары (модульләре) буенча урта аттестациянең канәгатьләнерлек булмаган нәтижәләре яки нигезле сәбәпләр булмаган очракта арадаш аттестация узмау академик бурыч дип таныла. Нигезле сәбәпләр аркасында арадаш аттестация узмаган яки академик бурычлары булган укучылар киләсе сыйныфка шартлы рәвештә күчә.

3.14. Укучылар киләсе уку елы дэвамьнда академик бурычларын бетерергә тиеш. Гомуми белем бирү оешмасы укучыларга бу бурычны бетерү өчен шартлар тудырырга һәм аны вакытында бетерүне контрольдә тотарга тиеш.

Гомумибелем бирү оешмасы билгеләгән срокларда бурычларын бетермәгән укучылар, аның ата-аналары (законлы вәкилләре) теләге буенча кабат укытуга калдырыла, психологик-медик-педагогик комиссия тәкъдимнәре нигезендә адаптацияләнгән белем бирү программалары буенча укытуга яисә индивидуаль укыту планы буенча укытуга күчерелә.

Укучыны киләсе сыйныфка күчерү педагогик совет карары нигезендә гомуми белем бирү оешмасының локаль акты нигезендә башкарыла.

3.15. Билгеле бер укучыга карата, гомуми белем алу таләбе, әгәр дә тиешле белем алмаган булса, унсигез яшенә кадәр, үз көчен саклый.

3.16. Индивидуаль укыту планнары буенча укыту түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

- укучының авыруы;
- академик бурычны бетерә алмау;
- баланың махсус сәләте.

3.17. Ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) теләге һәм таләпләре буенча гомуми белем бирү оешмасында озайтылган көн төркемнәре ачылырга мөмкин.

3.18. Гомуми белем бирү оешмасында белем бирү процессын оештыру дәрәсләрнең программалары һәм расписаниеләре нигезендә башкарыла. Еллык календарь уку графигы (еллык эш планы) педагогик совет тарафыннан кабул ителә, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегә»МКУ белән килештерү буенча гомуми белем бирү оешмасы директоры боерыгы белән раслана.

3.19. Уку елын башлау һәм тәмамлау сроклары, каникулларның озынлыгы һәм саны гамәлгә куючы белән килештереп гамәлдәге нормативлар нигезендә билгеләнә.

3.19.1. Гомуми белем бирү оешмасы – алты көнлек уку атнасы режимында, 1 сыйныф-биш көнлек уку атнасы режимында эшли.

3.19.2. Гомуми белем бирү оешмасында уку елы 1 сентябрьдә башлана, әгәр ул көн ял көненә туры килсә, бу очракта уку елы аның артыннан беренче эш көнендә башлана.

Башлангыч һәм төп гомуми белем дәрәжәсендә уку елының озынлыгы ким дигәндә 34 атна, беренче сыйныфта - 33 атна.

3.19.3. Көн озынлыгы һәм режимы еллык календарь уку графигы һәм уку планы һәм гомуми белем бирү оешмасы директоры раслаган дәрәсләр расписаниесе белән билгеләнә. Дәрәсләр расписаниесен төзү (уку һәм укытутан тыш эшчәнлек), дәрәстән тыш һәм дәрәстән тыш эшчәнлек аша гамәлгә ашырыла торган атналык белем бирү йөкләнешенең зурлыгы (уку дәрәсләре саны), укучыларны тукландыру өчен җитәрлек вакытлы тәнәфесләр билгеләү СанПиН таләпләре нигезендә билгеләнә. 5 көнлек атнада рөхсәт ителгән максималь йөкләнеш 1 класс өчен 21 сәгатътән артмаска тиеш. 6 көнлек атнада рөхсәт ителгән максималь йөкләнеш 2-4 класс өчен-26 сәгатътән артмаска тиеш, 5 класс өчен - 32 сәгатъ, 6 класс өчен - 33 сәгатъ, 7 сыйныф өчен - 35 сәгатъ, 8-9 сыйныфлар өчен - 36 сәгатъ.

3.19.4. Дәрәсләр саны һәм эзлеклелеге уку графигы белән билгеләнә.

3.19.5. Уку елы дәвамында каникуллар озынлыгы ким дигәндә 30 календарь көн, жәй көне - ким дигәндә 8 атна. Беренче сыйныф укучылары өчен өченче уку чирегендә өстәмә атналык каникуллар билгеләнә.

3.19.6. Гомуми белем бирү оешмасы 7.00 сәгатътән 20.00 сәгатъкә кадәр эшли. Гомуми белем бирү оешмасының белем бирү программасы нигезендә укулар-1 сменада, атнага алты көн, 1 сыйныфта - атнага биш көн үткәрелә. Дәрәснең озынлыгы (академик сәгатъ) 2-9 сыйныфларда 45 минут. 1 нче сыйныфта укыту СанПинның өстәмә таләпләрен үтәп башкарыла.

3.20. Чит тел буенча 2-9 нчы сыйныфларда, технология буенча 5-9 нчы сыйныфларда, информатика һәм мәгълүмати-коммуникацион технологияләр (һәм ИКТ), физика һәм химия (практик дәрәсләр вакытында) буенча дәрәсләрне кирәкле шартлар һәм финанс чаралары булганда гомуми белем бирү оешмасының белем бирү программасы нигезендә ике төркемгә бүлү мөмкин.

3.21. Гомуми белем бирү оешмасы укучыларны төрле яклап тәрбияләүне һәм үстерүне оештыра, моның өчен түгәрәкләр, спорт секцияләре, өстәмә дәрәсләр, экскурсияләр, туристик походлар, экспедицияләр, жәйге һәм кышкы лагерьлар оештыра.

Тәрбия бурычлары педагогик һәм укучылар коллективларының, балалар иҗтимагый оешмаларының, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) һәм жәмәгатьчелекнең уртақ ижади эшчәнлегендә тормышка ашырыла. Гомуми белем бирү оешмасында укучыларның мәнфәгатләре буенча бер үк яшьтәге һәм төрле яшьтәге берләшмәләре булдырылырга мөмкин. Гомуми белем бирү оешмасы аларга ярдәм күрсәтә, инициатива һәм иҗат үсеше өчен уңайлы шартлар тудыра.

3.22. Хезмэт тәрбиясе белем бирү процессында катнашучыларның ихтыяжларын һәм гомуми белем бирү оешмасында булдырылган шартларны исәпкә алып оештырыла. Хезмэт эшчәнлегенә ижтимагый файдалы хезмэт, социаль ярдәм, табигатьне саклау һәм башка төр чаралар керергә мөмкин.

Гомуми белем бирү оешмасына белем бирү программасында каралмаган, аларның эти-эниләренен (законлы вәкилләрнен) ризалыгыннан башка укучыларны хезмәткә жәлеп итү тыела.

3.23. Гомуми белем бирү оешмасы гуманитар, табигый-фәнни, техник, спорт, сәнгать-эстетик, социаль-педагогик һәм башка юнәлешләрдә өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтә ала. Федераль дәүләт белем бирү стандартларында һәм тиешле белем бирү программаларында каралмаган түләүле белем бирү хезмәтләре, шартнамә нигезендә тиешле лицензия булганда, Россия Федерациясе Хөкүмәте карары белән расланган законнар һәм түләүле белем бирү хезмәтләрен күрсәтү кагыйдәләре нигезендә укучыларга, халыкка, предприятиеләргә, учреждениеләргә һәм оешмаларга түләүле белем бирү хезмәтләрен күрсәтә ала.

3.24. Гомуми белем бирү оешмасы хокуклы (тиешле лицензия булганда):

-киләшүләр буенча һәм предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар белән берлектә укучыларга һөнәри белем бирүне гамәлгә ашырырга;

- укыту планында каралган бу дисциплина буенча махсус дисциплиналарны сәгәтгән һәм программадан тыш өйрәнүне оештырырга;

- курслар оештырырга:

урта һәм югары һөнәри белем бирү учреждениеләренә керүгә эзерлек буенча;

чит телләренә өйрәнү буенча;

- түгәрәкләр оештырырга;

- студияләр, төркемнәр, мәктәпләр, өстәмә белем бирү программалары буенча эшләүче факультативлар булдыру;

-балаларны мәктәп тормышына яраклаштыру буенча төркемнәр (иртә үсеш мәктәбе) оештырырга;

- спорт һәм физкультура секцияләре, төркемнәр оештырырга;

Гомуми белем бирү оешмасы шулай ук белем бирү программаларында һәм федераль дәүләт белем бирү стандартларында каралмаган эшчәнлекнен төп төрләре чикләрендә өстәмә түләүле белем бирү хезмәтләрен күрсәтергә хокуклы:

- бәйрәмнәр, концертлар, тамашалар (ял - күңел ачу хезмәтләре)оештырырга;

- экскурсия хезмәтләрен оештырырга;

-сувенир әйберләр ясарга һәм сатарга;

-мәктәп яны-тәҗрибә участогында үстерелгән продукцияне сатарга.

Түләүле өстәмә белем бирү һәм башка хезмәтләрдән алынган табыш гомуми белем бирү оешмасын үстерүгә, гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренен хезмәт хакына, гомуми белем бирү оешмасының матди – техник базасын ныгытуга, хужалык һәм канцелярия чыгымнарына, бүләкләү фондына һәм башка максатларга юнәлдерелә.

Түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре бюджет акчалары хисабына финанслана торган белем бирү эшчәнлегә урынына күрсәтелә алмый. Түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләренә ихтыяж гомуми белем бирү оешмасында укучы ата-аналарның (законлы вәкилләрнен) ихтыяжын өйрәнү юлы белән билгеләнә.

3.25. Гомуми белем бирү оешмасының укучылар һәм аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) белән мөнәсәбәтләре әлегә Устав белән билгеләнгән тәртиптә жайга салына.

3.26. Укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) һәм гомуми белем бирү оешмасы арасында якларның үзара хокукларын һәм бурычларын билгели торган белем бирү килешүе төзелә. Килешү нигезләмәләре әлегә Уставка һәм гомуми белем бирү оешмасының башка норматив актларына каршы килергә тиеш түгел.

3.27. Гомуми белем бирү оешмасы өчен муниципаль биремнәр билгеләнгән тәртиптә, әлегә Устав һәм гомуми белем бирү оешмасының төп эшчәнлек төрләре нигезендә

формалаша һәм раслана.

Гомуми белем бирү оешмасы муниципаль йөкләмә һәм (яисә) мәжбүри социаль иминиятләштерү буенча иминләштерүче алдында аның төп эшчәнлек төрләренә караган эшләрне башкаруга, хезмәт күрсәтүгә бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыра. Гомуми белем бирү оешмасы муниципаль йөкләмәне үтәүдән баш тартырга хокуклы түгел.

IV. ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАСЫ БЕЛӘН ИДАРӘ ИТҮ

4.1. Гомуми белем бирү оешмасы белән идарә итүзаконлылык, демократия, мәгариф оешмаларының автономиясе, мәгариф системасының мәгълүмати ачыклығы һәм жәмәгәтчелек фикерен исәпкә алу принципларында һәм дәүләт-ижтимагый характерда гамәлгә ашырыла.

Гамәлгә куючы компетенциясенә керә:

- гомуми белем бирү оешмасы функцияләрен һәм вәкаләтләрен аны төзегәндә, үзгәртеп корганда, типын үзгәрткәндә һәм бетергәндә башкару;

- әлеге Устав нигезендә гомуми белем бирү оешмасы өчен задание кую, төп эшчәнлек, әлеге йөкләмәнең үтәлешен финанс белән тәэмин итү, аның үтәлешен тикшереп тору;

- гомуми белем бирү оешмасы Уставын раслау;

- гомуми белем бирү оешмасы Уставына кертелә торган үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне раслау;

- әлеге Уставта каралган төп эшчәнлек төрләре нигезендә муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль задание формалаштыру һәм раслау;

- гомуми белем бирү оешмасына гамәлгә куючы тарафыннан беркетелгән яисә аңа бүлеп бирелгән акчалар хисабына сатып алынган аеруча кыйммәтле күчәмсез мөлкәтнең төрләрен һәм исемлеген билгеләү;

- «Коммерцияле булмаган оешмалар турында»1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән критерийларга туры килә торган зур килешүләрне гомуми белем бирү оешмасы тарафыннан башкаруны алдан килештерү;

- «Коммерцияле булмаган оешмалар турында»1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы федераль закон критерийлары нигезендә кызыксынган гомуми белем бирү оешмасы катнашында килешүләрне хуплау турында карар кабул итү;

- гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлегә нәтижәләре һәм аңа беркетелгән муниципаль мөлкәттән файдалану турындагы хисапны төзү һәм раслау тәртибен билгеләү;

- гомуми белем бирү оешмасының биналарын, биналарын һәм башка объектларын арендау шартларын тикшереп тору;

- муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс белән тәэмин итү;

- гомуми белем бирү оешмасының финанс-хужалык эшчәнлегә планын төзү һәм раслау тәртибен билгеләү;

- бюджет учреждениесе тибын үзгәртү юлы белән автоном учреждение яки казна учреждениесе төзү турында билгеләнгән тәртиптә тәкъдим итү;

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлеген тикшереп тору;

- гомуми белем бирү оешмасына белем бирү процессын оештыруда консультатив һәм методик хезмәтләр күрсәтү;

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән Гамәлгә куючының башка функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыру.

4.2. Гомуми белем бирү оешмасында коллегияль идарә органнары: педагогик совет, гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең гомуми жыелышы оештырыла.

4.3. Укучылар, ата-аналар (законлы вәкилләр) балигь булмаганнарның һәм педагогик хезмәткәрләренең гомуми белем бирү оешмасы белән идарә итү мәсьәләләре буенча һәм гомуми белем бирү оешмасы тарафыннан үз хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актларны кабул иткәндә балигь булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) инициативасы буенча балигь булмаганнар һәм педагогика

хезмэткэрлэре фикерлэрен исәпкә алу максатларында гомуми белем бирү оешмасында булдырыла һәм эшли:

- укучылар Советы;
- Балигъ булмаган балаларның ата-аналар советы (законлы вәкилләр);
- гомуми белем бирү оешмасы хезмэткэрлэренең һөнәри берлекләре.

4.4. Гомуми белем бирү оешмасы хезмэткэрлэренең гомуми жылышы коллегияль идарәнең даими эшләүче югары органы булып тора.

4.5. Гомуми жылыш сроссыз эш итә һәм хезмэт килешүе төзелгән, шул исәптән филиаллардагы хезмэткэрлэрне үз эченә ала. Гомуми белем бирү оешмасы хезмэткэрлэренең гомуми жылышы кирәк булганда, ләкин елга кимендә 1 тапкыр жыела. Хезмэткэрлэрнең гомуми жылышын чакыру турында карар гомуми белем бирү оешмасы директоры тарафыннан кабул ителә. Гомуми белем бирү оешмасы хезмэткэрлэренең гомуми жылышы, әгәр аның эшендә гомуми белем бирү оешмасы төп эш урыны булган хезмэткэрлэрнең яртысыннан артыгы катнашса, карарлар кабул итәргә хокуклы. Хезмэткэрлэрнең гомуми жылышын алып бару өчен ачык тавыш бирү юлы белән аның рәисе һәм секретаре сайлана.

- Гомуми белем бирү оешмасы хезмэткэрлэренең гомуми жылышы карарлары жылышта катнашучы хезмэткэрлэрнең гади күпчелек тавышы белән кабул ителә һәм беркетмә белән рәсмиләштерелә. Карарлар мәжбүри, карарларны үтәү директор тарафыннан оештырыла.
- Гомуми белем бирү оешмасы хезмэткэрлэренең гомуми жылышы компетенциясенә керә:
- гомуми белем бирү оешмасы директоры тәкъдиме буенча гомуми белем бирү оешмасының эчке хезмэт тәртибе кагыйдэләрен кабул итү;
- хезмэт мөнәсәбәтләрен көйләүче локаль актлар проектларын карау;
- эш вакыты режимы турында нигезләмә, бәхәсләрне жайга салу буенча комиссия турында нигезләмә кабул итү;
- коллектив килешү төзү кирәклеге турында карар кабул итү;
- коллектив килешүне тикшерү һәм кабул итү;
- күмәк шартнамәне үтәү турында гомуми белем бирү оешмасы администрациясенә еллык хисабын тыңлау;
- бәхәсләрне жайга салу комиссиясенә санын һәм вәкаләтләр сросын билгеләү, аның әгъзаларын сайлау;
- гомуми белем бирү оешмасы хезмэткэрлэренең коллектив таләпләрен тәкъдим итү һәм күмәк хезмэт бәхәсләрен хәл итүдә катнашу өчен вәкаләтле вәкилләр сайлау.

4.6. Гомуми белем бирү оешмасының педагогик советы-коллегияль идарәнең даими эшләүче органы, ул гомуми белем бирү процессы белән житәкчелек итә. Педагогика советы рәисе һәм секретаре гомуми белем бирү оешмасының педагогика хезмэткэрлэре коллективы тарафыннан 1 елга күпчелек тавыш белән ачык тавыш белән сайлана. Гомуми белем бирү оешмасының педагогик советы елга кимендә дүрт тапкыр директор тарафыннан чакырыла. Гомуми белем бирү оешмасының Педагогика советы, әгәр аның утырышында гомуми белем бирү оешмасының педагогик хезмэткэрлэренең 2/3 тән ким булмаса һәм аның өчен катнашучы педагогларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, карарлар кабул итәргә хокуклы. Педагогик совет карарлары ачык тавыш бирү, күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм беркетмә белән рәсмиләштерелә. Тавышлар тигез булган очракта, рәис тавышы хәлиткеч. Беркетмәләр кенәгәсе гомуми белем бирү оешмасында 75 ел саклана. Педагогик советларның карарлары гомуми белем бирү оешмасы директоры боерыгы белән гамәлгә ашырыла.

Педагогик совет:

- гомуми белем бирү оешмасының мәгариф программасын эшли, кабул итә һәм үзгәртә;
- закон нигезендә уку планнарын, программаларны, дәреслекләр исемлеген раслый;
- гомуми белем бирү оешмасы педагогик хезмэткэрлэренең алдынгы педагогик тәжрибәсен өйрәнә, бәяли, гомумиләштерә һәм тарата;

- гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлегенә йомгак ясый, аның нәтижеләрен яхшырту буенча тәкъдимнәр кертә;

- укучыны закон һәм әлеге устав белән каралган очракларда гомумбелем бирү оешмасыннан төшереп калдыру турында карар кабул итә;

- үз компетенциясе кысаларында жирле актлар турында фикер алыша һәм кабул итә;

- төрле мактаулы исемнәргә тәкъдим ителгән педагогик хезмәткәрләрнең характеристикалары турында фикер алыша һәм раслый;

- педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү, алдынгы педагогик тәҗрибәне тарату буенча эш оештыра;

- укучыларны киләсе сыйныфка күчерү, укучыларның дәүләт йомгаклау аттестациясенә кертү, медальләр, Мактау грамоталары һәм Мактау кәгазьләре белән бүләкләү турында карар кабул итә.

Педагогик совет вәкаләтләре Педагогик совет турындагы нигезләмә һәм Устав белән билгеләнә.

4.7. Укучыларның ата-аналар советы (законлы вәкилләр) - укучылар һәм ата-аналар мәнфәгатьләрен яклаучы сайланма органы.

Укучыларның ата-аналар (законлы вәкилләр) Советы :

- бер елга сайлана;

- гомуми белем бирү оешмасында укучы ата-аналар (законлы вәкилләр) Советы составына һәр сыйныф укучыларының ата-аналарынан (законлы вәкилләреннән) бер вәкил керә

- гомуми белем бирү оешмасында укучы ата-аналар (законлы вәкилләр) советын гади күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән аның әгъзалары арасынан сайланган рәис җитәкли. Гомуми белем бирү оешмасының ата-аналар комитеты рәисе киңеш бирү хокукы белән карала торган сорауларга карап, мәктәпнең педагогик советы эшендә катнаша ала.

- Совет үзенә эшен гомуми белем бирү оешмасының максатларын һәм бурычларын исәпкә алып планлаштыра.

Совет утырышларны ким дигәндә чиреккә бер тапкыр үткәрә. Әгәр аның утырышында ата-аналар советы әгъзаларының яртысынан ким булмаган өлеше катнашса, утырыш вәкаләтле дип санала.

Совет карарлары гади күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, рәис тавышы хәлиткеч санала.

Ата-аналар советының вәкаләтләре чикләрендә һәм законнар нигезендә кабул ителгән карарлары тәкъдимнәр булып тора һәм гомуми белем бирү оешмасы администрациясенә җиткерелә. Гомуми белем бирү оешмасы администрациясе Совет тәкъдимнәрен үтәү буенча кабул ителгән чаралар турында ата-аналарга (законлы вәкилләргә) тиешле карар кабул ителгәннән соң 15 көн эчендә хәбәр итәргә тиеш.

Ата-аналар Советы:

- гомуми белем бирү оешмасының эш планына, гомуми белем бирү оешмасын үстерү программасына тәкъдимнәр кертә;

- гомуми белем бирү оешмасының эш режимын оештыру буенча тәкъдимнәр кертә;

- ижтимагый оешмалар белән мәктәп традицияләрен пропагандалау, мәктәп тормышы, гаилә тәрбиясе мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек итә;

- гомуми белем бирү оешмасы директоры, гомуми белем бирү оешмасының ата-аналар комитеты рәисе хисапларын тыңлый;

- ата-аналар (законлы вәкилләр) өчен семинарлар, тренинглар, консультацияләр үткәрүне, шул исәптән укучыларның ата-аналарын (законлы вәкилләрен) хокукый агарту максатыннан оештыруга этәргеч бирә;

- укучыларның ата-аналарын (законлы вәкилләрен) бүләкләү мәсьәләләрен карый;

- ата-аналарны гомуми белем бирү оешмасы белән идарә итү процессына җәлеп итүне гамәлгә ашыра;

- гомуми белем бирү оешмасының ата-аналар жылышыларында фикер алышу өчен темалар (сораулар) тәкъдим итә;

- уртақ чаралар, бәйрәмнәр, конкурслар, ярышлар һ. б. планлаштыруда, оештыруда һәм үткәрүдә катнаша.;

- гадәттән тыш хәлләр, катлаулы яки конфликтлы ситуацияләр турында сөйләшә; актуаль педагогик проблемаларны карый;

- гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлегенә төрле мәсьәләләре буенча укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) фикерләрен исәпкә алуны таләп итә торган карарлар кабул итә;

- ата-аналарның (законлы вәкилләренән) белем бирү хезмәтләренә җәмәгатьчелек фикерен һәм ихтыяжларын өйрәнә;

- матди ярдәмгә һәм бушлай туклану белән тәмин итүгә мохтаж социаль яктан якланмаган балалар исемлеген раслый;

- гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлегенә укучыларның, шулай ук аларның ата-аналарының (законлы вәкилләренән) хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы төрле юнәлешләре буенча вакытлы комиссияләр (яисә бүтән эшче органнар) төзи;

- класс ата-аналар комитетлары эшчәнлеген координацияли;

- укучыларның туклану сыйфатын тикшерүне оештыруда катнаша;

- гомуми белем бирү оешмасына ата-аналар жылышларын оештыруда һәм үткәрүдә ярдәм күрсәтә;

- мәктәп педагогик коллективы белән укучылар арасында хокук бозуларны профилактикалау, караучысызлыкны һәм сукбайлыкны профилактикалау мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек итә.

4.8. Укучылар Советы-укучылар үзидарәсенә иң югары сайланган органы.

Укучылар Советы 5-9 сыйныф укучылары арасынан 1 елга сайлана, гомуми белем бирү оешмасын үстерүгә, укучыларның шәхесен формалаштыру өчен шартлар тудыруга һәм балалар инициативасын күрсәтү мөмкинлегенә ярдәм итә.

Укучылар Советы башында елына бер тапкыр гомуми жылышта сайлана торган рәис тора.

Укучылар Советы структурасы:

- белем бирү буенча комиссия;

- хезмәт, спорт, сәламәтлек һәм гадәттән тыш хәлләр комиссиясе;

- тәртип, уңайлык һәм шефлык ярдәме комиссиясе;

- конфликтлар буенча комиссия;

- мәдәният комиссиясе;

- мәгълүмат хезмәте комиссиясе.

Совет утырышлары кирәк булганда, ләкин айга ким дигәндә 1 тапкыр жыела.

Карарлар Совет әгъзаларының гади күпчелек тавышы белән кабул ителә. Тавыш тигез булган очракта, аның рәисенә тавышы хәлиткеч. Рәис кабул ителгән карар белән риза булмаган очракта, ул бу мәсьәләне гомуми белем бирү оешмасы администрациясе каравына чыгара.

Совет карарлары :

- гомуми белем бирү оешмасының барлык укучылары өчен мәҗбүри характерда;

- белем бирү мөнәсәбәтләрендә башка катнашучылар өчен тәкъдим итү характерында.

Функцияләре:

- укучылар коллективының эшчәнлеген чирек һәм уку елына планлаштыра.

- укучыларның көндәлек эшчәнлеген җайга сала (дежурлык, генераль җыештыру һ. б.)

- мәктәп тормышын регламентлаучы локаль актларны (төрле «нигезләмәләр», «кагыйдәләр», «мәктәп законнары» һ. б.) эшләүдә катнаша.;

- мәктәп чаралары (акцияләр, рейдлар, макулатура җыемнары, слетлар, конференцияләр һ. б.) оештыра һәм үткәрә.;

- укучыларның, укытучыларның һәм ата-аналарның барлык тәкъдимнәрен һәм теләкләрен кабул итә һәм карый;

- укучыларның дәрестән тыш эшчәнлектә инициативаларын тормышка ашырырга ярдәм итә, аларны тормышка ашыру өчен шартлар тудыра;

- конфликтлы мәсьәләләрне хәл итүгә ярдәм итә, укучыларның, укытучыларның һәм ата-аналарның мәнфәгатләрен килештерә;

- сыйныф коллективларының үзидарә органнары эшчәнлегенә җитәкчелек итә;

- сыйныф коллективлары активларын укуны оештыра;

- үзидарә мәсьәләләре буенча сыйныф коллективларына ярдәм күрсәтә.

Укучылар советының эш регламенты гомуми белем бирү оешмасының локаль акты белән билгеләнә.

4.9. Гомуми белем бирү оешмасының бердәнбер башкарма органы-Директор, компетенциясенә аның эшчәнлегенә агымдагы җитәкчелек итү керә.

4.10. Директор гомуми белем бирү оешмасын гамәлгә куючысы тарафыннан билгеләнә. Директор вазифасы уртак эшчәнлек буенча (совместительство) башкарыла алмый. Директор гомуми белем бирү оешмасының мәгариф, фәнни, тәрбия эше һәм оештыру-хужалык эшчәнлегенә белән җитәкчелек итү өчен җаваплы.

4.11. Директор бер башлык нигезендә эш итә, гомуми белем бирү оешмасының үзидарә органнары компетенциясенә кермәгән гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлегенә барлык мәсьәләләрне хәл итә, хезмәт килешүе, вазыйфаи инструкция, әлегә Устав, башка документлар нигезендә үз эшчәнлеген башкара. Гомуми белем бирү оешмасы директоры турыдан-туры «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегенә» МКУ башлыгына буйсына. Директор, үз компетенциясе чикләрендә, гомуми белем бирү оешмасының теләсә кайсы хезмәткәренә мәҗбүри күрсәтмә бирергә хокуклы.

Гомуми белем бирү оешмасы директоры гомуми белем бирү оешмасы идарәсенә коллегияль органнары (педагогик совет, хезмәткәрләрнең гомуми җыелышы, укучылар Советы, ата-аналар Советы (законлы вәкилләр) белән), «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегенә» МКУ белән хезмәттәшлек итә.

– 4.12. Гомуми белем бирү оешмасы директоры:

– гомуми белем бирү оешмасына законнар һәм башка норматив хокукый актлар, гомуми белем бирү оешмасы уставы нигезендә җитәкчелек итә;

– гомуми белем бирү оешмасының системалы укыту-тәрбия һәм административ-хужалык эшен тәмин итә;

– башлангыч гомуми, төп гомуми белем бирүнең федераль дәрәҗә белем бирү стандартларын тормышка ашыруны тәмин итә;

– укучылар контингентын формалаштыра, белем бирү процессы вакытында аларның тормышын һәм сәламәтлеген саклауны, укучыларның һәм гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәмин итә;

– гомуми белем бирү оешмасының стратегиясен, максатларын һәм бурычларын билгели, гомуми белем бирү оешмасының төрле программаларда һәм проектларда катнашуы турында карарлар кабул итә, белем бирү һәм тәрбия процессы шартларына, белем бирү программаларына, гомуми белем бирү оешмасының эшчәнлегенә нәтиҗәләренә һәм тәрбия, белем бирү сыйфатына карата куела торган таләпләрне үтәүне, гомуми белем бирү оешмасында белем һәм тәрбия сыйфатын өзлексез күтәрүне тәмин итә;

– инновацияләргә гамәлгә кертү өчен шартлар тудыра, гомуми белем бирү оешмасы эшен яхшыртуга һәм эшчәнлек сыйфатын арттыруга юнәлдерелгән гомуми белем

- бирү оешмасы хезмәткәрләренең инициативаларын формалаштыруны һәм тормышка ашыруны тәэмин итә, коллективта унай әхлакый-психологик климатка ярдәм итә;
- үз вәкаләтләре кысаларында бюджет акчалары белән идарә итә, аларны куллануның нәтижәләлеген тәэмин итә;
 - билгеләнгән акчалар чикләрендә хезмәт өчен түләү фондын формалаштыра һәм аны төп һәм стимуллаштыручы өлешкә бүлә;
 - гомуми белем бирү оешмасының структурасын һәм штат расписаниесен раслый;
 - гомуми белем бирү оешмасы Уставына туры китереп кадрлар, административ, финанс, хужалык һәм башка мәсьәләләрне хәл итә;
 - кадрларны сайлап алуны һәм урнаштыруны гамәлгә ашыра;
 - эшчеләрнең квалификациясен өзлексез күтәрү өчен шартлар тудыра;
 - гомуми белем бирү оешмасының педагогик хезмәткәрләрен биләгән вазыйфаларына туры килү-килмәүгә аттестация үткәрү өчен шартлар тудыра;
 - гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең хезмәт хакын, шул исәптән стимуллаштыручы өлешне (өстәмә түләүләр, окладларга (вазыйфаи окладларга) өстәмәләр, хезмәткәрләренең эш хакы ставкалары) билгеләүне тәэмин итә, хезмәткәрләренең хезмәт сыйфаты өчен стимуллаштыручы түләүләрне бүлү тәртибе турында расланган Нигезләмә нигезендә; коллектив шартнамәдә, хезмәт тәртибе, хезмәт килешүләре белән билгеләнгән срокларда хезмәткәрләргә тиешле хезмәт хакын тулы күләмдә түләү ;
 - хезмәтне саклау таләпләренә туры килгән хезмәт куркынычсызлыгын һәм шартларын тәэмин итү буенча чаралар күрә;
 - гомуми белем бирү оешмасын квалификацияле кадрлар белән тәэмин итү, аларның һөнәри белемнәрен һәм тәҗрибәсен рациональ файдалану һәм үстерү буенча чаралар күрә, гомуми белем бирү оешмасында вакантлы вазыйфаларны биләү максатларында кадрлар резервын формалаштыруны тәэмин итә;
 - хезмәткәрләренең сыйфатлы хезмәткә мотивациясен арттыру, шул исәптән аларны матди стимуллаштыру нигезендә, гомуми белем бирү оешмасында хезмәт абруен күтәрү, идарәне рационализацияләү һәм хезмәт дисциплинасын ныгыту чараларын тормышка ашыруны оештыра һәм координацияли;
 - гомуми белем бирү оешмасы белән идарә итүдә хезмәткәрләренең катнашуын тәэмин итә торган шартлар тудыра;
 - гомуми белем бирү оешмасының структур бүлекчәләренең, педагогик һәм башка хезмәткәрләренең эшен планлаштыра, координацияли һәм контрольдә тоталар;
 - дәүләт хакимияте, жирле үзидарә органнары, оешмалар, жәмәгәтчелек, ата-аналар (законлы вәкилләр), гражданныр белән нәтижәле хезмәттәшлекне тәэмин итә;
 - гомуми белем бирү оешмасын дәүләт, муниципаль, иҗтимагый һәм башка органнарда, учреждениеләрдә, башка оешмаларда ышанычнамәсез тәкъдим итә;
 - педагогик, психологик оешмалар һәм методик берләшмәләр, иҗтимагый оешмалар эшчәнлегенә ярдәм итә;
 - матди базаны исәпкә алуны, саклауны һәм тулыландыруны, санитар-гигиена режимы һәм хезмәтне саклау кагыйдәләрен үтәүне, документацияне исәпкә алуны һәм саклауны, гомуми белем бирү оешмасы Уставында каралган эшчәнлекне тормышка ашыру өчен финанс һәм матди чараларның өстәмә чыганаclarын жәлеп итүне тәэмин итә;
 - гомуми белем бирү оешмасының финанс һәм матди чараларның керүе, тотылуы турында еллык хисапын һәм гомумбелем бирү оешмасы эшчәнлеге турында гавами хисап тапшыруын тәэмин итә;
 - хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүне оештыра;
 - хезмәтне саклау таләпләрен үтәү өчен жаваплы затларны билгели;

- жиһазларның инженер-техник коммуникацияларен куркынычсыз эксплуатацияләүне тәэмин итә һәм аларны гамәлдәге стандартларга, хезмәтне саклау кагыйдәләренә һәм нормаларына туры китерү буенча чаралар күрә, гомуми белем бирү оешмасы биналарын үз вакытында тикшерүне һәм ремонтлауны оештыра;
- гомуми белем бирү оешмасының барлык хезмәткәрләренә тормыш иминлеген тәэмин итү буенча вазифаи бурычларын раслый;
- хезмәт коллективы жыелышларында хезмәтне саклауның торышы, хезмәткәрләргә һәм укучыларны савыктыру буенча чараларның үтәлеше, мәгариф һәм тәрбия процессларының шартларын яхшырту, шулай ук ачыкланган житешсезлекләргә бетерү буенча күрелә торган чаралар турында хисап тотат;
- травматизмны кисәтү һәм хезмәткәрләр һәм укучылар авыруларын киметү буенча профилактик эш оештыра;
- яңа эшчеләргә медицина учреждениесенә уңай бәяләмәсе булганда гына кабул итә; хезмәткәрләргә һәм укучыларны диспансерлаштыруны вакытында үткәрүне контрольдә тотат;
- бәхетсезлек һәм үлем очрагы булса кичекмәстән «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегенә» МКУ башлыгына, зыян күргән укучының ата-аналарына (законлы вәкилләренә) хәбәр итә; бәхетсезлек очрагы китергән сәбәпләргә бетерүгә мөмкин булган барлык чараларны да күрә; гамәлдәге закон нигезендә вакытында һәм объектив тикшерү үткәрү өчен кирәкле шартлар тудыра;

профсоюз комитеты белән берлектә хезмәтне саклау буенча еллык килешүләргә төзи һәм оештыра, ярты елга бер тапкыр хезмәтне саклау килешүен үтәүгә йомгак ясый;

- эшкә яңа килгән затлар белән хезмәтне саклау буенча инструктаж, гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләргә белән эш урынында инструктаж үткәрә; журналда инструктаж үткәрүне рәсмиләштерә;

- «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегенә» МКУ тарафыннан оештырылган кыска сроклы курсларда һәм семинарларда гомум белем бирү оешмасы хезмәткәрләрен билгеләнгән тәртиптә укучыны планлаштыра һәм оештыра;

- укучылар һәм эшчеләр өчен сәламәтлек өчен куркыныч шартлар булганда белем бирү процессын үткәрүне тая;

- гомуми белем бирү оешмасында, көн күрештә, жәмәгать урыннарында педагогның иҗтимагый хәленә туры килә торган үз-үзенең тотуның этик нормаларын үти.

-һәр уку елы өчен үз эшен планлаштыра.

-билгеләнгән срокларда гамәлгә куючыга һәм башка вәкаләтле дөүләт һәм муниципаль органнарда билгеләнгән формада хисапчылык тапшыра;

-гамәлгә куючыдан, дөүләт һәм муниципаль органнарда норматив-хокукый һәм оештыру-методик характердагы мәгълүматны ала, тиешле документлар белән таныша;

-үз хезмәткәрләргә белән системалы рәвештә мәгълүмат алмаша.

- 4.13. Гомуми белем бирү оешмасы директоры хокукы:

– боерыклар чыгарырга һәм гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренә мәжбүри күрсәтмәләр бирергә;

– гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләрен дисциплинар җаваплылыкка тартырга һәм бүләкләргә;

– вазыйфаи вәкаләтләргә гамәлгә ашыру белән бәйлә шартнамәләр, шул исәптән хезмәт, гражданлык-хокукый һәм башка килешүләр төзергә;

– банкларда счетларны ачарга һәм ябарга;

– теләсә нинди дәресләрдә, чараларда, жыелышларда катнашырга;

– кирәкле очракларда дәресләр расписаниесенә вакытлыча үзгәрешләр кертергә, дәресләргә гамәлдән чыгарырга;

- үз вәкаләтләрен тапшырырга, ышаныч кәгазьләрен бирергә.
- 4.14. Гомуми белем бирү оешмасы директоры җаваплы:
- белем бирү оешмасы хезмәткәрләренә квалификация дәрәжәсе, укуту планы һәм уку процессы графигы нигезендә белем бирү һәм тәрбия программаларын гамәлгә ашыру, балаларны укуту һәм тәрбияләү сыйфаты, тормыш һәм сәламәтлек өчен, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә белем бирү һәм тәрбия процесслары вакытында укучыларның һәм гомумбелем оешмасы хезмәткәрләренә хокукларын һәм ирекләрен үтәү өчен;
- гомуми белем бирү оешмасының эчке хезмәт тәртибе Уставын һәм кагыйдәләрен, башка локаль норматив актларны, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеген» МКУ законлы күрсәтмәләрен, вазыйфай йөкләмәләрен, шул исәптән бирелгән хокукларны кулланмаганы өчен дә үтәмәве яки тиешенчә үтәмәве өчен. Гомуми белем бирү оешмасы директоры хезмәт законнары белән билгеләнгән тәртиптә дисциплинар җаваплылык тотат. Хезмәт бурычларын тупас бозган өчен дисциплинар җәза сыйфатында эштән азат итү кулланылырга мөмкин;
- укучыларның шәхесен физик һәм (яки) психик көчләү белән бәйлә укуту һәм тәрбия алымнарын кулланган, шулай ук башка эхлаксызлык кылган өчен гомуми белем бирү оешмасы директоры хезмәт законнары һәм "Россия Федерациясендә мәгариф турында" Федераль закон һәм «Мәгариф турында» Татарстан Республикасы Законы нигезендә биләп торган вазыйфадан азат ителергә мөмкин. Бу гамәл өчен эштән азат итү дисциплинар җаваплылык чарасы түгел;
- белем бирү процессын оештыруның яңын куркынычсызлыгы, хезмәтне саклау, санитар-гигиена кагыйдәләрен бозган өчен гомуми белем бирү оешмасы директоры законнарда каралган тәртиптә һәм очрақларда административ җаваплылыкка тартыла;
- гомуми белем бирү оешмасына яисә белем бирү һәм тәрбия процессларында катнашучыларга үз вазыйфай бурычларын үтәү (үтәмәү) белән бәйлә зыян китергән өчен гомуми белем бирү оешмасы директоры хезмәт һәм (яисә) граждан законнарында билгеләнгән тәртиптә һәм чикләрдә матди җаваплылык тотат;
- гомуми белем бирү оешмасына беркетелгән муниципаль милектән файдалану, устав эшчәнлеген тормышка ашырганда, шул исәптән мөлкәтне арендага биргәндә, түләүсез файдаланган өчен шәхси җавап тотат;
- гомуми белем бирү оешмасы ихтыяжлары өчен төзелгән шартнамәләр, контрактлар буенча күрсәтелгән шартларны үтәү өчен җаваплы;
- гомуми белем бирү оешмасы алдында гомуми белем бирү оешмасын гамәлгә куючы белән алдан килешмичә зур килешү кылу нәтижәсендә, гомуми белем бирү оешмасының китерелгән зыяннары күләмендә җаваплылык тотат.

V. МӘГАРИФ ПРОЦЕССЫНДА КАТНАШУЧЫЛАР

5.1. Белем бирү процессында балалар, аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) һәм гомуми белем бирү оешмасының педагогик хезмәткәрләре катнаша.

5.2. Укучыларны кабул иткәндә ата-аналар (законлы вәкилләр) һәм укучылар үзләре әлегә Устав, белем бирү эшчәнлеген башкару хокукына лицензия, дәүләт аккредитациясе турында таныклык, гомуми белем бирү оешмасында гамәлгә ашырыла торган төп белем бирү программалары, гомуми белем бирү оешмасының локаль актлары һәм мәгариф һәм тәрбия процессларын оештыруны регламентлаучы башка документлар белән танышырга тиеш.

5.3. Гомуми белем бирү оешмасында укучылар Россия Федерациясе Конституциясе һәм Татарстан Республикасы Конституциясе нигезендә барлык гражданныр хокукларыннан файдаланалар.

5.4. Гомуми белем бирү оешмасында укучылар хокуклы:

– белем бирү эшчәнлеген башкаручы оешманы , төп гомуми белем алганнан соң яки 18 яшькә житкәч, белем алу формалары һәм укуыту формаларын сайлау;

– психофизик үсеш үзенчәлекләрен һәм сәламәтлек торышын исәпкә алып, уку өчен шартлар тудыру, шул исәптән социаль-педагогик һәм психологик ярдәм, бушлай психологик-медик-педагогик коррекция алу;

–индивидуаль укуыту планы буенча укуыту, шул исәптән үзләштерелә торган белем бирү программасы чикләрендә, локаль норматив актларда билгеләнгән тәртиптә тизләтелгән укуыту;

– - гомуми белем бирү оешмасы тәкъдим иткән исемлектән факультатив (бу белем дәрәжәсенә мәжбүри булмаган) һәм электив (мәжбүри рәвештә сайлана торган) уку предметларын, курсларны, дисциплиналарны (модульләренә) сайлау;

– укучылар өчен уку предметларын, курсларны, дисциплиналарны (модульләренә), практиканы, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмаларда өстәмә белем бирү программаларын үзләштерү нәтижәләрен гомуми белем бирү оешмасында билгеләнгән тәртиптә зачет;

– федераль дәүләт мәгариф стандартлары нигезендә бушлай белем бирү;

– өстәмә (шул исәптән түләүле) белем бирү хезмәтләрен алу;

– кеше абруен хөрмәт итү, физик һәм психик жәберләүдән , шәхесне мыскыллаудан саклау, тормыш һәм сәламәтлекне саклау;

– вөждан иреге, мәгълүмат, үз карашларыңны һәм ышануларыңны ирекле белдерү;

– каникуллар-мәгариф турындагы законнар һәм календарь уку графигы нигезендә ял итү өчен белем алганда планлы тәнәфесләр;

– дәүләт теркәве турында таныклык, устав, белем бирү эшчәнлеген башкаруга лицензия, дәүләт аккредитациясе турында таныклык, уку документлары, белем бирү эшчәнлеген оештыруны һәм гамәлгә ашыруны регламентлаучы башка документлар белән танышу;

– китапханә-мәгълүмати, укуыту ресурсларыннан бушлай файдалану;

– локаль норматив актларда, дөвалау-савыктыру инфраструктурасында, мәдәният объектларында һәм гомумбелем бирү оешмасының спорт объектларында билгеләнгән тәртиптә файдалану;

үзенә ижади сәләтләрен һәм мәнфәгатьләрен үстерү, шул исәптән конкурсларда, олимпиадаларда, күргәзмәләрдә, смотрларда, физкультура, спорт чараларында катнашу;

– Россия Федерациясе законнары нигезендә фәнни-тикшеренү һәм фәнни-техник эшчәнлектә катнашу;

- уку, физкультура, спорт, ижтимагый, фәнни, фәнни-техник, ижади эшчәнлегендәге уңышлары өчен бүләкләү;

- сәламәтлекне саклау һәм ныгыту өчен уку шартлары;

- уку планында каралмаган чараларга ирекле рәвештә бару;

-буш урын булганда башка мәгариф оешмасына күчерү ;

- гомуми белем бирү оешмасы белән идарә итүдә әлеге Устав һәм локаль актлар белән билгеләнгән формада катнашу;

5.5. Гомуми белем бирү оешмасы укучыларның ял һәм сәламәтлекне саклауга хокуклары гарантияләрен тәмин итә, уку елы дәвамында физкультура-сәламәтләндерү эше өчен шартлар тудыра һәм каникуллар чорында укучыларның актив ялын оештыра.

5.6. Укучылар һәм аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) укучыларның белемнәрен һәм күнекмәләрен контрольдә тотуның агымдагы һәм арадаш нәтижәләре белән танышырга, педагогик хезмәткәрдән шәхси консультация һәм конкрет ситуацияне исәпкә алып киңәшләр алырга хокуклы.

5.7. Укучылар һәм аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) педагогик советта аларның казанышлары, белем бирү программасын үзләштерү нәтижәләре һәм укучыларның тәртибе турында фикер алышканда катнашырга хокуклы.

5.8. Гомуми белем бирү оешмасында укучылар бурычлы:

- белем бирү программасын намус белән үзләштерергә, уку планында каралган дәресләргә йөрергә, дәресләргә мөстәкыйль эзерләнәргә, белем бирү программасы кысаларында педагогика хезмәткәрләре биргән биремнәренә үтәргә;

- гомуми белем бирү оешмасы уставы, эчке тәртип кагыйдәләре, белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча башка локаль актлар таләпләрен үтәргә;

- сәламәтлекне саклау һәм ныгыту, әхлакый, рухи һәм физик үсешкә һәм үз-үзеңне камилләштерүгә омтылу турында кайгыртырга;

башка укучыларның һәм гомумбелем бирү оешмасы хезмәткәрләренә намусын һәм абруен хөрмәт итәргә, башка укучылар белем алуга каршылыктар тудырмаска;

- гомуми белем бирү оешмасы мөлкәтенә сакчыл карарга;

- гомуми белем бирү оешмасының локаль норматив акты белән билгеләнгән укучыларның киём таләпләренә туры килә торган кыяфәттә йөрергә;

- гомуми белем бирү оешмасының педагогик советы карарларын, директор боерыкларын, педагогик хезмәткәрләренә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган таләпләрен үтәргә;

намус белән укырга, дисциплинаны үтәргә, дәрестән тыш чарада укыту-тәрбия процессын оештыруга комачауламаска ;

- расписание буенча дәресләргә йөрергә, дәресләр башлануга соңга калмаска һәм уку планы һәм укыту дисциплиналары программаларында каралган барлык төр биремнәренә билгеләнгән вакытка башкарырга;

- житди сәбәпләрсез дәрес калдырмаска;

- тиешле күрсәтмәләр белән каралган хезмәтне саклау, житештерү санитариясе, гигиена һәм янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәргә;

- башкаларның хезмәт нәтижәләренә сакчыл карарга, гомуми белем бирү оешмасында электр һәм суны экономияле тотарга;

- үз-үзеңне тоту һәм тышкы кыяфәт культурасын үтәргә;

- үзеңне һәм башка затларның тормышы, сәламәтлеге һәм иминлеге турында кайгыртырга .

5.9. Гомуми белем бирү оешмасында укучыларга тыела:

- гомуми белем бирү оешмасы Уставын, директор боерыкларын, педагогик хезмәткәрләренә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган таләпләрен үтәмәү;

- корал, спирт, тәмәке, агулы һәм наркотик матдәләр алып килү, тарату яки куллану;

- дәресләрдә кесә телефоннары, кесә шәхси санактар, компьютер уеннары, музыка уйнау һәм сурәтләү өчен электрон җайланмалар куллану.

- аварияләргә һәм афәтләргә китерергә мөмкин булган дарулар яки матдәләр куллану;

- мөнәсәбәтләренә ачыклау, куркыту һәм талау өчен физик көч куллану;

- тирэ-юньдәгеләр өчен куркыныч нәтижәләр китерердәй теләсә нинди гамәлләр кылу;
- әдәпсез сүзләр, ишарәләр куллану, шулай ук милли һәм дини ызгыш-талаш тудыруга юнәлтелгән, кешеләрне кимсетүче сүзләр куллану;

- янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен һәм тормыш куркынычсызлыгын тәэмин итү таләпләрен бозу.

- 5.10. Укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) хокукы:

- баланың фикерен исәпкә алып, төп гомуми белем алганчы, шулай ук психология-медицина-педагогика комиссиясе (алар булганда) белем алу формасын һәм белем бирү формасын, тел, мәгариф телләрен, факультатив һәм электив укыту предметларын, курсларны, дисциплиналарны (модульләрен) исәпкә алып сайларга ;

- балага мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми белем бирергә. Гаиләдә белем алучы бала, эти-әнисе (законлы вәкилләр) карары буенча, укытуның теләсә кайсы этабында аның фикерен исәпкә алып, гомуми белем бирү оешмасында белем алуны дәвам итәргә хокукы;

- гомуми белем бирү оешмасы Уставы, белем бирү эшчәнлеген башкаруга лицензия, дәүләт аккредитациясе турында таныклык, укыту-программа документлары һәм белем бирү эшчәнлеген оештыруны һәм гамәлгә ашыруны регламентлаучы башка документлар белән танышырга;

- укыту һәм тәрбия алымнары, белем бирү технологияләре, шулай ук балаларның өлгерешен бәяләү белән танышырга □ ;

- укучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен якларга;

- укучыларга планлаштырылган тикшерүләрнең барлык төрләре (психологик, психологик-педагогик) турында мәгълүмат алырга, мондый тикшерүләр үткәргүгә ризалык бирергә яки мондый тикшеренүләрдә катнашырга, аларны үткәрдән баш тартырга, аларда катнашу турында мәгълүмат алырга, укучыларны үткәргән тикшерү нәтижәләре турында мәгълүмат алырга;

- әлеге Устав белән билгеләнгән формада гомуми белем бирү оешмасы белән идарә итүдә катнашырга.;

- балаларны психологик-медик-педагогик комиссия тарафыннан тикшергәндә, тикшерү нәтижәләре һәм тикшерү нәтижәләре буенча алынган рекомендацияләр турында фикер алышканда, балаларны укыту һәм тәрбияләүне оештыру өчен тәкъдим ителгән шартларга карата үз фикерләрен әйтергә .

- гомуми белем бирү оешмасының белем бирү процессын оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча тулы мәгълүмат алырга;

- низаглы ситуацияләрне хәл итү өчен бәхәсләрне жайга салу буенча администрациягә һәм комиссиягә мөрәжәгать итәргә;

- баласының казанышлары һәм тәртибе турындагы мәсьәлә хәл ителгән очракта педагогик советларда катнашырга;

- гомуми белем бирү оешмасы белән идарә итүдә катнашырга: ата-аналар советына (законлы вәкилләр) сайланьрга;

- ата-аналар жылышларында катнашырга һәм үз фикерен белдерергә;

- белем бирү процессының барышы һәм эчтәлеге, укучыларның казанышлары белән танышырга, шул исәптән электрон медиа аша да (электрон көндәлек, өлгереш картасы, мәктәп сайты);

- гомуми белем бирү оешмасына барырга һәм педагоглар белән соңгы дәрәсләрен тәмамлаганнан соң әңгәмә корырга;

- бала белән бергә гомуми белем бирү оешмасы күрсәткән өстәмә белем бирү хезмәтләрен сайларга (шул исәптән түләүле);
- гомуми белем бирү оешмасы үсеше өчен ирекле иганәләр һәм кыйммәтле взнослар кертергә;
- гомуми белем бирү оешмасын саклау кирәклегенә турында карар кабул итәргә һәм аны карап тотуга ирекле взнослар кертергә;

5.11. Балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) бурычлы:

- балаларының гомуми белем алуын тәмин итәргә;
 - гомуми белем бирү оешмасының эчке тәртип кагыйдәләрен, локаль норматив актларның таләпләрен үтәргә, алар укучыларның дәресләр режимын, гомуми белем бирү оешмасы һәм укучылар һәм (яки) аларның ата-аналары (законлы вәкилләре) арасында белем бирү мөнәсәбәтләрен регламентлаштыру һәм бу мөнәсәбәтләрнең барлыкка килүен, туктатылуын һәм туктатылуын рәсмиләштерү тәртибен билгели;
- гомуми белем бирү оешмасы укучыларының һәм хезмәткәрләренең намусын һәм абруен хөрмәт итәргә;
- балаларны тәрбияләү һәм төп гомуми белем алу өчен җаваплы булырга;
- балалар өчен төп гомуми белем алу өчен шартлар тудырырга;
- әлеге Устав, гомуми белем бирү оешмасының локаль актлары таләпләрен үтәргә;
- баланың эш көнен һәм тормышын оештыруда ярдәм итәргә һәм контрольдә тотарга;
- балага өйдә шөгыйльләнү өчен кирәкле шартлар белән тәмин итәргә;
- педагогларга һәм гомумбелем бирү оешмасы хезмәткәрләренә әдәпле мөгамәләдә булырга;
- баланы гомуми белем бирү оешмасында дәресләр өчен кирәкле кирәк-яраклар һәм формалар белән тәмин итәргә;
- ата-аналар җыелышларына йөрергә, педагоглар яки Администрация үтенече буенча гомуми белем бирү оешмасына ике як өчен дә уңайлы вакытта килергә;
- баланың сәламәтлегенә турында кайгыртырга, аның авырулары турында гомуми белем бирү оешмасына хәбәр итәргә;

- ата-аналар (законлы вәкилләр) һәм гомуми белем бирү оешмалары арасында төзелгән белем бирү турындагы шартнамә нигезендә өстәмә түләүле белем бирү хезмәтләре өчен түләүне вакытында кертергә.

5.12. Гомуми белем бирү оешмасында укучы ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) башка хокуклары һәм бурычлары алар арасында төзелгән мөгариф турындагы шартнамәдә, «Россия Федерациясендә мөгариф турында» 29.12.2012 ел, №273-ФЗ Федераль законга, «Мөгариф турында» 22.07.2013 ел, №68-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына һәм әлеге Уставка каршы килә алмый.

5.13. Гомуми белем бирү оешмасында педагогик хезмәткәрләр вазыйфалары белән беррәттән инженер-техник, административ - хужалык, житештерү, укучу-ярдәмче һәм башка хезмәткәрләр вазыйфалары каралган. Гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләрен билгеләү һәм эштән чыгару хезмәт законнары нигезендә башкарыла. Гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренең хокуклары һәм бурычлары Россия Федерациясенең Хезмәт кодексы, әлеге Устав, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләре, хезмәт шартнамәләре һәм вазыйфаи инструкцияләр белән билгеләнә.

5.14. Хезмәткәрләренә һәм гомуми белем бирү оешмасының мөнәсәбәтләре алар белән төзелгән хезмәт килешүләре белән җайга салына. Гомуми белем бирү оешмасын хезмәткәрләр тарафыннан штат расписаниесе һәм тарификациясе нигезендә комплектау башкарыла.

5.15. Педагогик эшкә кирәкле һөнәри-педагогик квалификацияле, вазыйфаның квалификация характеристикасы таләпләренә туры килә торган һәм белем алу турындагы документлар белән расланган затлар кабул ителә.

5.16. Педагогик эшчәнлек түбәндәге затларга рөхсәт ителми:

закон көченә кәргән суд карары нигезендә педагогик эшчәнлек белән шөгыйльләну хокукыннан мәхрүм ителгән;

шәхеснең гомеренә һәм сәламәтлегенә, ирегенә, намусына һәм абруена каршы жинаятьләр (стационар шартларда психиатрия ярдәме күрсәтүче медицина оешмасына законсыз хастаханә салудан һәм яла ягудан тыш), шәхеснең женси кагылгысызлыгына һәм абруена каршы жинаятьләр өчен, гаиләгә һәм балигь булмаганнарға каршы, халык сәламәтлеге һәм ижтимагый әхлак, дәүләтнең конституцион корылышы һәм куркынычсызлыгы нигезләре, шулай ук жәмәгать куркынычсызлыгына каршы жинаять эзәрлекләүләренә дучар ителгән (аларға карата реабилитация нигезләре буенча туктатылган затлардан тыш);

башка аңлы рәвештә кылынган авыр һәм аеруча авыр жинаятьләр өчен хөкем ителгән, хөкем ителгәнлеге алынмаган;

федераль законда билгеләнгән тәртиптә эшкә сәләтсез дип танылган ;

сәламәтлек саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган исемлектә каралган авырулары булган.

Әлеге статьяның беренче өлеше өченче абзацында күрсәтелгән, кеше тормышына һәм сәламәтлегенә, ирегенә, намусына һәм абруена каршы, гаилә һәм балигь булмаганнар, халык сәламәтлеге һәм ижтимагый әхлак нигезләре , дәүләт, шулай у жәмәгать куркынычсызлыгына каршы зур булмаган һәм уртача авырлыктагы жинаятьләр кылган өчен жинаять жаваплылыгына тартылган затлар (стационар шартларда психиатрия ярдәме күрсәтүче медицина оешмасына законсыз хастаханә салудан һәм яла ягудан тыш), бу жинаятьләргә кылуда гаепләү буенча реабилитацияләми торган нигезләр буенча жинаять эше туктатылган затлар Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы тарафыннан оештырылган балигь булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе карары булганда, педагогик эшчәнлеккә кертелергә мөмкин.

5.17. Эшкә алганда гомуми белем бирү оешмасы администрациясе эшкә кабул ителүче хезмәткәрне түбәндәге документлар белән таныштыра:

а) күмәк шартнамә белән;

б) чын Устав белән;

в) эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләре, эш вакыты режимы турында нигезләмә белән;

г) вазыйфаи инструкцияләр, янгын куркынычсызлыгы турында боерыклар белән;

д) хезмәтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы кагыйдәләрен үтәү боерыклары белән;

е) уку-тәрбия процессын оештыруны, гомуми белем бирү оешмасының финанс-хужалык эшчәнлеген регламентлаучы башка документлар белән.

5.18. Гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләре бурычлы:

- әлеге Устав таләпләрен, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, хезмәтне саклау буенча инструкция һәм гомуми белем бирү оешмасының санитар-гигиена, янгынга каршы һәм куркынычсыз режимын үтәргә;
- һөнәри этиканы төгәл үтәргә, үзләренә йөкләнгән функциональ бурычларны сыйфатлы үтәргә, уку һәм хезмәт процессында кешеләрнең тормыш һәм сәламәтлек кагыйдәләрен, таләпләрен һәм кагыйдәләрен үтәргә, аларның үтәлешен тәмин итәргә;
- вазыйфаи инструкцияләрдә, хезмәт килешүләрендә, квалификация характеристикаларында һәм башка норматив хокукий актларда күрсәтелгән функциональ бурычларны һәм эшләргә сыйфатлы башкарурга;

- гомуми белем бирү оешмасы директорының законлы боерыкларын һәм күрсәтмәләрен үтәргә;

- гомуми белем бирү оешмасында укучыларның һәм хезмәткәрләрнең абруен хөрмәт итү нигезендә дисциплинаны сакларга;

- ата-аналар (законлы вәкилләр) гаризасы буенча конфликтларны чишүдә катнашырга;

гомуми белем бирү оешмасы коллективында эхлакый-психологик климатның катлаулануына китерә торган гамәлләрдән һәм сүзләрдән тыелырга ;

- периодик медицина тикшеренүләре узарга;

- даими рәвештә үзенә һөнәри һәм квалификация дәрәжәсен күтәрергә, укыту-тәрбия процессында укыту-тәрбия процессына туры килгән заманча педагогик технологияләргә кулланырга;

- педагогик хезмәткәрләрнең квалификация дәрәжәсенә квалификация категорияләренә (беренче яки югары) туры килүен билгеләү яки аларның һөнәри эшчәнлеген бәяләү нигезендә биләгән педагогик хезмәткәрләрнең вазыйфаларына туры килүен раслау максатларында һөнәри аттестация этапларын үз вакытында узарга;

- укыту документлары кагыйдәләрен үтәргә;

- белем бирү программаларын федераль дәүләт мәгариф стандартлары таләпләренә туры китереп, гомуми белем бирү оешмасының укыту планы нигезендә тулысынча гамәлгә ашыруны тәмин итәргә;

- мәгълүмати-коммуникацион технологияләр шартларында бәяләүнең заманча ысулларын кулланып белем бирү процессында контроль-бәяләү эшчәнлеген гамәлгә ашырырга (документациянең электрон формаларын, шул исәптән электрон журналны һәм укучыларның көндәлекләрен алып барырга);

- уку вакытында укучыларның тормышын һәм сәламәтлеген саклау өчен җаваплылык тотарга;

- гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренә һәм укучыларының шәхси мәгълүматларын, директор белән килештермичә, өченче затларга гомуми белем бирү оешмасы турында белешмәләр һәм мәгълүмат бирмәскә;

- укучыларга физик һәм психик тәэсир итү чараларын кулланмаска;

- гомуми белем бирү оешмасының педагогик концепциясен формалаштыруда һәм гамәлгә ашыруда актив катнашырга;

- федераль һәм республика законнарында каралган башка бурычларны үтәргә.

5.19. Гомуми белем бирү оешмасының барлык хезмәткәрләре дә хокуклы:

1) әлеге Устав билгеләгән тәртиптә гомуми белем бирү оешмасы белән идарә итүдә катнашырга, сайлау органнарына сайланырга һәм сайларга, гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлегенә буенча фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнашырга, шул исәптән мәгариф белән идарә итүнең коллегиаль органнары аша;

2) куркынычсызлык һәм гигиена таләпләренә туры килгән эш шартларына профессиональ намусны сакларга;

3) профессиональ тәртип нормаларын бозу яки хезмәткәр биргән шикаять буенча әлеге Устав буенча дисциплинар тикшерү үткәрергә;

4) ял итәргә һәм еллык ялга;

5) гомуми белем бирү оешмасы директорының боерыкларына билгеләнгән тәртиптә шикаять бирергә;

6) үзенә һөнәри эшчәнлеген кирәкле оештыру, укыту-методик һәм башка тәминат алырга, китап фондыннан, мәгълүмат ресурсларыннан түләүсез файдаланырга;

7) үз һөнәри квалификациясен күтәрү, биләгән вазыйфа таләпләренә туры китереп янадан әзерләү, кимендә 3 елга 1 тапкыр;

8) кыскартылган эш атнасы (36 сәгатътән артык түгел), ел саен төп түләүле отпуск, тиешле еллар буенча пенсия алу, һәр 10 ел саен өзлексез педагогик эштән соң 1 елга кадәр ял;

9) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль, республика һәм федераль дәрәжәдәге норматив-хокукый актларда билгеләнгән социаль ташламалар һәм гарантияләр;

10) өстәмә контракт буенча түләнгән башка эшне һәм бурычларны үтәү;

11) хезмәт нәтижәләре буенча әхлакый һәм матди бүләкләү;

12) укучылар, ата-аналар (законлы вәкилләр) һәм хезмәттәшләр тарафыннан хөрмәт һәм әдәпле мөгәлләмә.

5.20. Хезмәт законнарында каралган очракларда ашыгыч хезмәт килешүләре төзәргә мөмкин. Гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәренә хезмәт хакы һәм вазыйфай хезмәт хакы аларга хезмәт шартнамәсендә каралган функциональ бурычларын һәм эшләренә башкарган өчен түләнгән.

5.21. Тиешле белем бирү цензына ия педагогик хезмәткәрләр һәм башка хезмәткәрләр Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә гомуми белем бирү оешмасына эшкә кабул ителәләр.

5.22. Хезмәт килешүе төзәгәндә эшкә керүче зат гомуми белем бирү оешмасы администрациясенә тәкъдим итә:

-паспорт яки шәхесне раслаучы башка документ;

-хезмәт кенәгәсе;

-дәүләт пенсия иминиятенең таныклыгы;

-хәрби исәп документлары-хәрби бурычлылар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

-белем, квалификация яки махсус белемнәр турында документ - эшкә кергәндә махсус белем яки махсус әзерлек таләп итә;

-Эчке эшләр өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм гамәлгә ашыру һәм норматив-хокукый жайга салу функцияләрен башкаручы башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә торган тәртиптә һәм формада бирелгән реабилитацияләүче нигезләр буенча жинаять эзәрлекләвенәң булу (булмавы) яки (яисә) фактлары турында белешмә.

-Эшкә керүче заттан, Хезмәт Кодексында, башка федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында каралган документлардан тыш, башка документлар таләп итү тыела.

5.23. Гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләре белән хезмәт мөнәсәбәтләре, Россия Федерациясе Хезмәт кодексы статьяларында каралган гомуми белем бирү оешмасы администрациясе инициативасы буенча хезмәт шартнамәсен туктату нигезләреннән тыш, Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә педагогик хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен туктатуның өстәмә нигезе буенча Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә туктатылырга мөмкин:

гомуми белем бирү оешмасының әлеге уставын бер ел дәвамында тупас бозу очраклары кабатланса;

укучының шәхесен физик һәм (яки) психик жәберләү белән бәйле тәрбия ысулларын куллану;

Россия Федерациясе Хезмәт кодексының 332 статьясы нигезендә тиешле вазыйфаны биләү өчен чик яшькә житү.

Бу нигезләр буенча эштән азат итү гомуми белем бирү оешмасы администрациясе тарафыннан профсоюз комитеты белән килештермичә башкарылырга мөмкин.

Педагогик хезмәткәрләргә белем бирү эшчәнлеген сәяси агитация өчен, укучыларны сәяси, дини яки башка инануларны кабул итүгә тарту яки алардан баш тарту, социаль, раса, милли яки дини ызгыш-талаш тудыру өчен, эксклюзивлыкны, гражданнарның өстенлеген яисә канәгатьсезлеген пропагандалау өчен, социаль, раса, милли, дини яки телләр, аларның дингә мөнәсәбәтләре өчен укучыларга халыкларның тарихи, милли, дини һәм мәдәни традицияләре, шулай ук укучыларны Россия Федерациясе Конституциясенә каршы килә торган гамәлләргә этәрү турында дәрәс булмаган мәгълүматлар бирү юлы белән куллану тыела.

Педагогик хезмәткәр гомуми белем бирү оешмасында укучыларга түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтергә хокуклы түгел.

5.24. Гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренә хезмәт хакы хезмәт килешүе буенча вазифаи бурычларын үтәгән өчен айга кимендә 2 тапкыр түләнә. Өстәмә эш өчен түләүләр өстәмә килешү буенча түләнә. Гомуми белем бирү оешмасы хезмәткәрләренә хезмәт хакы ставкалары (вазифаи окладлар) һәрберсе шәхси һәм аттестация нәтижеләре буенча билгеләнгән норматив һәм инструктив документлар нигезендә билгеләнә. Моннан тыш, һәр хезмәткәр гомуми белем бирү оешмасында билгеләнгән (хезмәт өчен түләүгә каралган акчалар чикләрендә) өстәмәләр, шулай ук өстәмә түләүләр турында Нигезләмә нигезендә стимуллаштыручы характердагы түләүләр алырга хокуклы. Гомуми белем бирү оешмасының педагогик хезмәткәрләренә китап продукциясе һәм вакытлы матбугат белән тәэмин итү максатыннан ай саен акчалата компенсация түләнә.

5.25. Педагогик хезмәткәрләрнең вазифасына һәм (яисә) белгечлегенә карап, аларның хезмәт үзгәлекләрен исәпкә алып, эш вакыты озынлыгы (хезмәт хакы ставкасы өчен педагогик эш сәгәте нормалары), хезмәт шартнамәсендә әйтелгән уку йөкләнешен билгеләү тәртибе һәм аны үзгәртү нигезләре, педагогик хезмәткәрләрнең уку йөкләнешенә югары чиген билгеләү очраklары Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

Педагогик хезмәткәрләрнең уку йөкләнеше күләме уку планы һәм уку программалары буенча сәгәтләр саныннан, кадрлар белән тәэмин ителешеннән һәм гомуми белем бирү оешмасының башка эш шартларыннан чыгып билгеләнә. Уку елы башында билгеләнгән уку йөкләмәсе гомуми белем бирү оешмасы администрациясе инициативасы белән, уку планнары, программалар буенча сәгәтләр кимү (кыскарту), гомуми белем бирү оешмасында класслар саны кимү очраklарыннан тыш, киметелә алмый.

Уку планында каралган сәгәт санына карап, педагогик хезмәткәрләрнең уку йөкләнеше беренче һәм икенче уку яртысында төрле булырга мөмкин.

5.26. Гомуми белем бирү оешмасында хезмәтне саклау гамәлдәге хезмәт һәм хезмәтне саклау турындагы законнар нигезендә башкарыла.

VI. ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАСЫНЫҢ МИЛЕК ҺӘМ ФИНАНС-ХУЖАЛЫК ЭШЧӘНЛЕГЕ

6.1. Гомуми белем бирү оешмасына гамәлгә куючы, аның Уставы нигезендә белем бирү эшчәнлеген тәэмин итү максатларында, Балык Бистәсе муниципаль районы милкендәге мөлкәт объектларын (биналар, корылмалар, мөлкәт, жиһазлар, шулай ук башка кирәкле мөлкәтне) билгеләнгән тәртиптә беркетә.

6.2. Гомуми белем бирү оешмасына гамәлгә куючы тарафыннан беркетелгән милек объектлары аның оператив идарәсендә тора.

6.3. Гомуми белем бирү оешмасы аңа беркетелгән мөлкәтне саклау һәм нәтижәле куллану өчен җаваплы. Бу өлештә гомуми белем бирү оешмасының эшчәнлеген гамәлгә куючы контрольдә тота.

6.4. Гомуми белем бирү оешмасы үз устав бурычларын үтәү өчен кирәкле жир участогы аңа Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә даими (сроксыз) файдалану хокукында бирелә.

6.5. Гомуми белем бирү оешмасын гамәлгә куючы гомуми белем бирү оешмасының матди – техник базасын үстерүне һәм яңартуны тәмин итә.

6.6. Гомуми белем бирү оешмасы милекче рөхсәтеннән башка үзенә милекче тарафыннан бирелгән яки сатып алынган күчемсез милек белән аеруча кыйммәтле мөлкәт белән идарә итәргә хокуклы түгел. Гомуми белем бирү оешмасы, әгәр законнарда башкача билгеләнмәгән булса, оператив идарә итү хокукында булган калган мөлкәте белән мөстәкыйль эш итәргә хокуклы.

6.7. Гомуми белем бирү оешмасы милекченең ризалыгы белән коммерциячел булмаган оешмаларга, аларны гамәлгә куючы яки катнашучы сыйфатында, милекчегә милекче беркеткән яисә сатып алынган аеруча кыйммәтле күчемсез мөлкәттән тыш, мондый мөлкәтне, шулай ук күчемсез милекне сатып алуга милекче тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар исәбенә тапшырырга хокуклы.

6.8. Гомуми белем бирү оешмасы гамәлгә куючы белән килештереп мөлкәтнең арендаторы яки арендага алучы сыйфатында чыгыш ясарга хокуклы.

Гомуми белем бирү оешмасы гамәлгә куючы ризалыгы белән, гомуми белем бирү оешмасы һәм медицина учреждениесе арасындагы шартнамә нигезендә, медицина учреждениесенә укучыларга һәм хезмәткәрләргә медицина хезмәте күрсәтү өчен күчемсез мөлкәтне файдалануга тапшырырга хокуклы. Әлеге мөнәсәбәтләр түләүсез нигездә башкарылырга мөмкин.

6.9. Гомуми белем бирү оешмасының мөлкәтен формалаштыру һәм финанс белән тәмин итү чыганаclarы булып тора:

- гамәлгә куючыдан алынган финанс тәминаты;
- оператив идарә итү хокукында гомуми белем бирү оешмасына беркетелгән мөлкәт ;
- ата-аналарның, бүтән физик һәм юридик затларның, шул исәптән чит ил гражданныарының һәм (яки) чит ил юридик затларының ирекле иганәләре һәм максатчан кертемләр;
- керем китерүче эшчәнлектән кергән акча;
- башка керемләр.

6.10. Өстәмә акча жәлеп итү Гамәлгә куючы акчалары хисабына аның эшчәнлеген финанс белән тәмин итүнең нормативларын һәм абсолют күләмләрнен киметүгә китерми.

6.11. Муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс белән тәмин итү чыгымнарны исәпкә алып башкарыла:

- гомуми белем бирү оешмасына гамәлгә куючы тарафыннан беркетелгән күчемсез һәм аеруча кыйммәтле күчмә милекне яисә гомуми белем бирү оешмасына гамәлгә куючы тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар исәбенә алынган мөлкәтне карап тотуга;
- салым салу объекты сыйфатында тиешле мөлкәткә, шул исәптән жир кишәрлекләренә салымнарны түлүгә.

6.12. Гомуми белем бирү оешмасына гамәлгә куючы тарафыннан беркетелгән яисә гомуми белем бирү оешмасына сатып алынган күчемсез мөлкәтне гамәлгә куючы ризалыгы белән арендага тапшырганда, гамәлгә куючы тарафыннан мондый мөлкәтне тотуны финанс белән тәмин итү гамәлгә куючы тарафыннан тормышка ашырылмый.

6.13. Гомуми белем бирү оешмасына беркетелгән мөлкәтне яисә гомуми белем бирү оешмасына гамәлгә куючы тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән сатып алынган мөлкәтне читләштерү яки йөкләү мөмкин булган алыш-бирешләрне башкару, федераль законнар белән рөхсәт ителгән очрактардан тыш, тыела.

6.14. Гомуми белем бирү оешмасы устав максатларына ярашлы рәвештә кулланыла торган финанс чараларыннан мөстәкыйль файдалана.

6.15. Гомуми белем бирү оешмасы тарафыннан зур алыш-биреш Гамәлгә куючының алдан ризалыгы белән генә башкарылырга мөмкин.

6.16. Гомумбелем бирү оешмасы акча средстволарын кредит оешмаларында депозитларга урнаштырырга, шулай ук, федераль законнарда башкасы каралмаган очракта, кыйммәтле кәгазьләр белән килешүләр төзәргә хокуклы түгел.

6.17. Гомуми белем бирү оешмасы физик һәм (яки) юридик затлар тарафыннан бүләк, иганә яки васыять, аның эшчәнлегенә нәтижәсез булган һәм шул керемнәргә алынган интеллектуаль һәм ижади хезмәт продуктлары рәвешендә бирелгән финанс һәм матди чараларның милекчесе. Гомуми белем бирү оешмасының матди һәм финанс чаралары тартып алынырга тиеш түгел.

Керем китерүче эшчәнлектән алынган керемнәр һәм шул керемнәр исәбенә сатып алынган мөлкәт гомуми белем бирү оешмасының мөстәкыйль милкенә керә һәм аерым баланста исәпкә алына.

6.18. Агымдагы елда кулланылмаган финанс тәмин ителешенә киләсе елның финанс тәмин ителешенә күләмендә алына яки исәпләнә алмый.

6.19. Гомуми белем бирү оешмасында бухгалтерлык исәбен алып бару бухгалтерлык хезмәткә күрсәтү килешүе нигезендә «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегенә» МКУ финанс-хужалык бүлегенә тарафыннан башкарыла.

VII. ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАСЫ УСТАВЫН РАСЛАУ, АҢА ӨСТӘМӘЛӘР ҺӘМ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ.

7.1. Гомуми белем бирү оешмасының уставы Гамәлгә куючы тарафыннан раслана.

7.2. Әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү Федераль законда бюджет учреждениеләре өчен билгеләнгән тәртиптә кертелә һәм Гамәлгә куючы тарафыннан раслана.

7.3. Гомуми белем бирү оешмасы Уставы, Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү юридик затларны Россия Федерациясенең законнарында билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алуны гамәлгә ашыручы орган тарафыннан теркәлә.

VIII. ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРҮ ОЕШМАСЫН ҮЗГӘРТЕП КОРУ, БЕТЕРҮ ҺӘМ ТИБЫН ҮЗГӘРТҮ ТӘРТИБЕ

8.1. Гомуми белем бирү оешмасы Гамәлгә куючы карары нигезендә муниципаль белем бирү оешмаларын төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү тәртибен билгели торган Россия Федерациясенең законнары һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының муниципаль хокукый актлары нигезендә бүтән белем бирү оешмасына үзгәртеп корылырга мөмкин. Шулай ук вакытта мондый карар кабул итү нәтижәләрен бәяләү комиссиясенә уңай бәяләмәсә исәпкә алынырга тиеш.

8.2. Гомуми белем бирү оешмасының Уставын үзгәртеп корганда (оештыру-хокукый формасын, статусын, кушылу юлы белән, аеру юлы белән үзгәртү), лицензия, Россия Федерациясенең законнарында башкача каралмаган очракта, үз көчен югалта.

8.3. Гомуми белем бирү оешмасын бетерү һәм үзгәртеп кору гамәлгә ашырылырга мөмкин:

-аны Гамәлгә куючы карары буенча;

-суд карары буенча тиешле лицензиясез эшчәнлек башкарылган, яисә закон белән тыелган эшчәнлек, яисә аның Устав максатларына туры килмәгән эшчәнлек очрагында;

- законда каралган башка очракларда.

8.4. Гомумбелем бирү оешмасын бетерү һәм үзгәртеп кору Балык Бистәсе муниципаль районының Юлсубино авыл жирлегендә яшәүчеләрнең фикерен исәпкә алып кына рәхсәт ителә.

8.5. Гомуми белем бирү оешмасы бетерелгән очракта, Гамәлгә куючы укучыларны ата-аналарының (законлы вәкилләрнең) ризалыгы белән тиешле типтагы һәм төрдәге башка мәгариф оешмаларына күчүгә тәмин итә.

8.6. Гомуми белем бирү оешмасы бетерелгәндә акчалар һәм башка милек объектлары, үз йөкләмәләрен каплау буенча түләүләрен чигереп, мәгарифне үстерү максатларына

жибәрелә, мөлкәт кануннар нигезендә үз компетенцияләре һәм вәкаләтләре чикләрендә карар кабул итү өчен милекчегә кайта.

IX. ЛОКАЛЬ АКТЛАР ИСЕМЛЕГЕ

9.1. Гомуми белем бирү оешмасы үз компетенциясе кысаларында белем бирү мөнәсәбәтләрен жайга салучы нормалар булган түбәндәге локаль актларны кабул итәргә хокуклы:

- оештыру аспектыларын регламентлаучы жирле актлар;
- гомуми белем бирү оешмасы белән идарә итү тәртибен регламентлаучы локаль актлар;
- хезмәт мөнәсәбәтләрен билгеләүче локаль актлар;
- белем бирү эшчәнлеген регламентлаучы локаль актлар;
- идарә документлары;
- белем бирү программалары, укыту планнары.

9.2. Гомуми белем бирү оешмасының локаль актлары әлеге Уставка һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килә алмый.

9.3. Гомумбелем бирү оешмасы эш алып баруны һәм дәвамчанлыкны, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә архивларны саклауны тәмин итә.

9.4. Гомуми белем бирү оешмасы эшчәнлеген туктатканда даими сакланырга тиешле документлар теркәлү урыны буенча архивка тапшырыла.